ICS
ADVISEURS

MOERDIJK

Beleidskader maatschappelijke accommodaties gemeente Moerdijk

Opdrachtgever
Gemeente Moerdijk

Datum
23 oktober 2025

Referentienummer
2220431/20251023JW01

Auteur(s)
Onno Damen, Joëlle Wijntjens, Sandra Kolen

Onderdeel van **ICS Ruimteregie Groep BV**

ICS
ADVISEURS

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1 Wat is een beleidskader maatschappelijke accommodaties 4
1.2 Reikwijdte maatschappelijke accommodaties 4
1.3 Omvang maatschappelijke accommodaties 6

2. Visie 7
2.1 Kenschets gemeente Moerdijk 7
2.2 De visie op maatschappelijke accommodaties 8
2.2.1 Bijdrage aan maatschappelijke doelen 8
2.2.2 Wanneer investeren in maatschappelijke accommodaties 9

3. Uitgangspunten voor beleid 10
3.1 Rolopvatting gemeente 10
3.2 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit 10
3.3 Beheer, onderhoud en exploitatie 11
3.4 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties 12
3.5 Financieel kader 12
3.5.1 Subsidiëring van vraagstukken die met accommodaties te maken hebben 13
3.5.2 Verduurzaming van gemeentelijke accommodaties 13

4. Beleidskaders en cluster specifieke uitgangspunten 14
4.1 Welzijn 14
4.1.1 Wettelijk kader 14
4.1.2 Beleidsuitgangspunten 14
4.1.3 Rolopvatting gemeente 15
4.1.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit 15
4.1.5 Beheer, onderhoud en exploitatie 15
4.1.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties 16
4.1.7 Financieel kader 16
4.2 Jeugd 17
4.2.1 Wettelijk kader 17
4.2.2 Beleidsuitgangspunten 17
4.2.3 Rolopvatting gemeente 18
4.2.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit 19

De inhoud van deze uitgave is eigendom van ICS Adviseurs B.V. te Zwolle. Enkel de opdrachtgever waarmee ICS Adviseurs B.V. een overeenkomst is aangegaan, heeft een gebruiksrecht voor deze uitgave. De inhoud en omvang van dat gebruiksrecht zijn vastgelegd in de algemene voorwaarden van ICS Adviseurs B.V., gedeponeerd bij de Rechtbank Overijssel onder nummer 9/2021, dan wel in de overeenkomst zoals hiervoor bedoeld. Elk ander gebruik van deze uitgave, door opdrachtgever en of derden is uitgesloten, inhoudende dat niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, via internet, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ICS Adviseurs B.V.

CONCEPT

4.2.5 Beheer, onderhoud en exploitatie 19
4.2.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties 20
4.2.7 Financieel kader 20
4.3 Sport 21
4.3.1 Wettelijk kader 21
4.3.2 Beleidsuitgangspunten 21
4.3.3 Rolopvatting gemeente 23
4.3.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit 23
4.3.5 Beheer, onderhoud en exploitatie 24
4.3.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties 25
4.3.7 Financieel kader 25
4.4 Cultuur 26
4.4.1 Wettelijk kader 26
4.4.2 Beleidsuitgangspunten 26
4.4.3 Rolopvatting gemeente 27
4.4.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit 28
4.4.5 Beheer, onderhoud en exploitatie 29
4.4.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties 30
4.4.7 Financieel kader 30
4.5 Onderwijs 31
4.5.1 Wettelijk kader 31
4.5.2 Beleidsuitgangspunten 32
4.5.3 Rolopvatting gemeente 32
4.5.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit 33
4.5.5 Beheer, onderhoud en exploitatie 33
4.5.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties 33
4.5.7 Financieel kader 33
Bijlage 1: Geraadpleegde documenten 34
Bijlage 2: Maatschappelijke accommodaties in eigendom 35

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Wat is een beleidskader maatschappelijke accommodaties

Maatschappelijke accommodaties zijn de fysieke plekken (gebouwen en terreinen) waar maatschappelijke activiteiten op het gebied van welzijn, jeugd, sport, cultuur en onderwijs plaatsvinden. Denk hierbij aan gemeenschapshuizen, buiten- en binnensportaccommodaties en scholen. Maatschappelijke accommodaties zijn een middel én voorwaarde om bij te dragen aan de wettelijke zorgplicht of gemeentelijk beleid. Ze dragen daarmee bij aan het versterken van een sociale basis in de kernen.

Dit beleidskader maatschappelijke accommodaties geeft richting aan het doelmatig huisvesten van maatschappelijke activiteiten. Het beleidskader geeft (toetsings-)kaders voor realisatie en instandhouding van maatschappelijke accommodaties, wijze van bekostiging en de rol van de gemeente hierin.

1.2 Reikwijdte maatschappelijke accommodaties

Het beleidskader maatschappelijke accommodaties richt zich op functies die maatschappelijk relevant zijn en hoe deze te accommoderen binnen gebouwen en terreinen waar maatschappelijke activiteiten plaatsvinden. Kenmerken voor deze accommodaties zijn:

- De gemeente is geheel of gedeeltelijk eigenaar, of huurder, of heeft een overeenkomst met de eigenaar; en/of
- De exploitatie vindt geheel of gedeeltelijk plaats met publieke middelen; en/of
- De gebouwen en/of terreinen zijn voor iedereen (voor wie het bedoeld is) toegankelijk.

Het beleidskader bevat geen concrete maatregelen per accommodatie of beleidsveld. Deze nemen we - in een latere fase - op in een nog te ontwikkelen maatschappelijk accommodatieplan. Daarin kijken we per accommodatie/beleidsveld naar behoeften en wensen en bijbehorende maatregelen.

Binnen het beleidskader onderscheiden we clusters en subclusters. Deze indeling is gebaseerd op de inhoudelijke doelstellingen van de gemeente waarbij we uitgaan van de functie van een accommodatie en niet om het gebouw zelf.

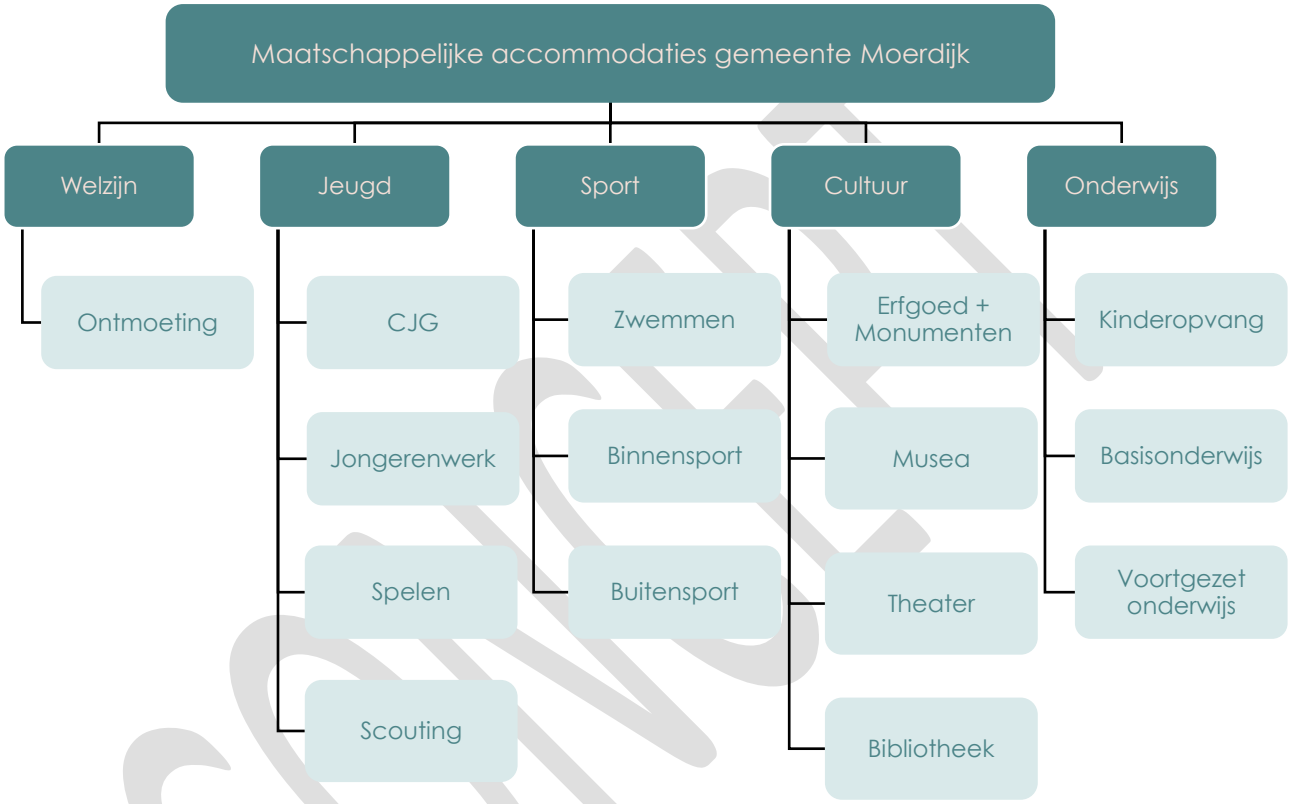
Voor de meeste subclusters is beleid opgesteld. In bijlage 1 is een lijst opgenomen met geraadpleegde beleidsdocumenten. Voor een aantal subclusters is er nog geen beleid en voor een aantal staat het op de planning. Het kan ook zijn dat een subcluster te smal is voor een eigen beleid. Dan wordt het beleid opgenomen in dit beleidskader. Dit wordt per cluster aangegeven.

CONCEPT

De clusters die worden onderscheiden zijn:

- Welzijn
- Jeugd
- Sport
- Cultuur
- Onderwijs

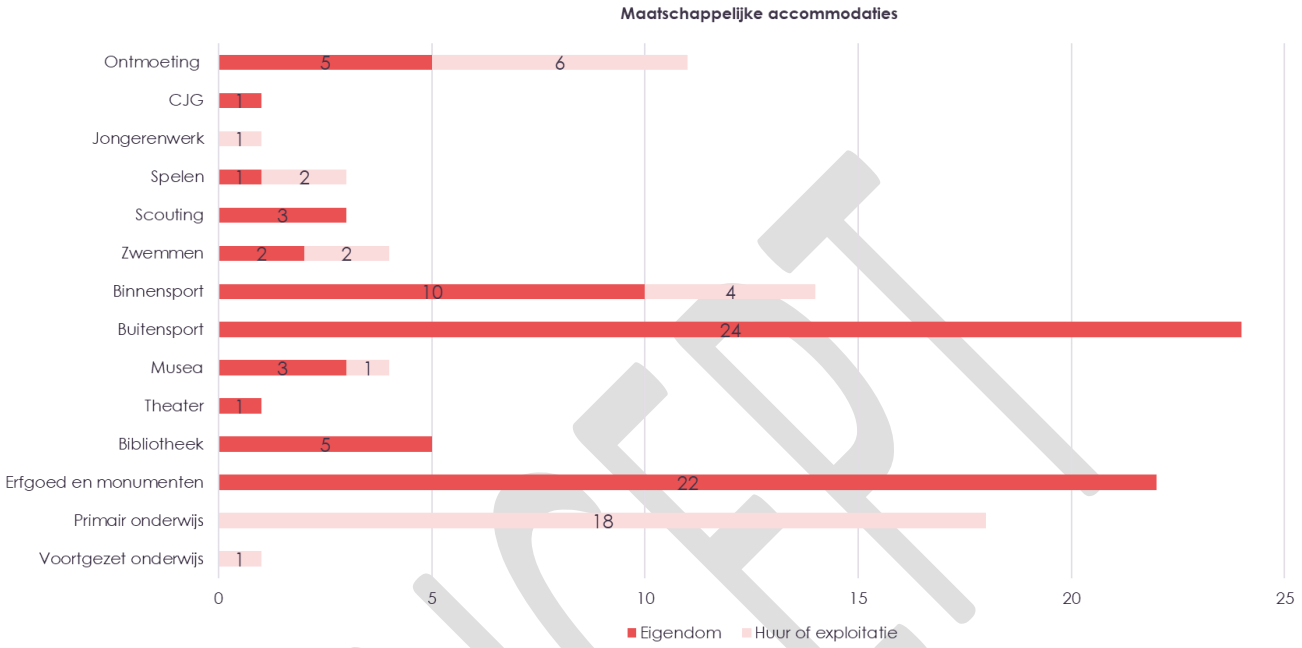
De indeling in clusters en subsclusters is als volgt:

De accommodaties die buiten de vastgestelde clusters en subclusters vallen, worden binnen dit beleidskader niet betrokken. Voor deze accommodaties zijn geen wettelijke of beleidsmatige uitgangspunten van toepassing. In het nog op te stellen accommodatieplan wordt hiervan een overzicht opgenomen.

1.3 Omvang maatschappelijke accommodaties

De maatschappelijke accommodaties die de gemeente in eigendom heeft, huurt, of waarvoor een exploitatiebijdrage aan de eigenaar wordt verstrekt, zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Dit overzicht geeft de omvang van de maatschappelijke accommodaties, ingedeeld naar functie.

CONCEPT

2. Visie

2.1 Kenschets gemeente Moerdijk

De gemeente Moerdijk telde op 1 januari 2025 38.273 inwoners. De ambitie is om richting 2040 te groeien naar een gemeente met 40.000+ inwoners. Het vertrekpunt hierin zijn de bestaande kwaliteiten en verschillen in de gemeente (Omgevingsvisie Gemeente Moerdijk 2040, pagina 24).

De gemeente bestaat uit 11 kernen met ieder een eigen karakter variërend van stedelijk tot historisch of agrarisch. Om deze reden is in de Omgevingsvisie gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak en zijn zeven deelgebieden onderscheiden[1]. Het beleidskader maatschappelijke accommodaties heeft met name betrekking op de drie deelgebieden:

- Zevenbergen (verstedelijkingskern).
- Willemstad, Klundert en Fijnaart (voorzieningenkernen).
- Dorpse woonkernen.

In de verstedelijkingskern, Zevenbergen, wordt ingezet op een schaalsprong in woningen, voorzieningen en bereikbaarheid, waardoor de kern regionaal aan betekenis wint.

De drie voorzieningenkernen, Willemstad, Klundert en Fijnaart, richten zich op het versterken van hun voorzieningenniveau, woningen en de bereikbaarheid. Dit gebeurt door compacte en vitale centra te ontwikkelen met geclusterde maatschappelijke en commerciële voorzieningen.

De zeven dorpse woonkernen Heijningen, Helwijk, Langeweg, Moerdijk, Noordhoek, Standdaarbuiten en Zevenbergschen Hoek zijn goed verbonden met zowel de verstedelijkingskern als de voorzieningenkernen. Hier

[1] De zeven deelgebieden zijn: 1) Zevenbergen (verstedelijkingskern), Willemstad, Klundert en Fijnaart (voorzieningenkern), dorpse woonkernen, haven- en industrieterrein en omgeving, regionale bedrijventerreinen, lokale bedrijventerreinen en buitengebied.

ligt de nadruk op een goede bereikbaarheid vanuit de dorpse woonkernen naar de andere vier kernen. Mobiliteit van en naar de dorpse woonkernen is laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat elke dorpse woonkern een ontmoetingsplek heeft die past bij de schaal van de kern. Voorzieningen in de dorpse woonkernen worden gesteund zolang inwoners ze gebruiken.

Bijzonder is het rijke cultuurhistorische verleden, zoals de vestingsteden Willemstad en Klundert, de forten en de voormalige inundatiegebieden. Deze hebben een toeristische waarde.

Op sociaal vlak kenmerkt de gemeente zich door een hoge betrokkenheid en saamhorigheidsgevoel binnen de kernen, maar in mindere mate tussen de kernen. Het verenigingsleven is er krachtig en het 'ons-kent-ons' gevoel leeft sterk binnen de kernen.

In de Omgevingsvisie gemeente Moerdijk 2040 (hierna: Omgevingsvisie) is het volgende opgenomen: "*De gemeente heeft relatief veel oude inwoners. De komende jaren zet de vergrijzing verder door. Tegelijkertijd vertrekken er veel jongeren uit de gemeente voor studie of werk.*" Deze verschuiving in de bevolkingsopbouw zet de kwaliteit en continuïteit van voorzieningen en vrijwilligersorganisaties onder druk.

2.2 De visie op maatschappelijke accommodaties

2.2.1 Bijdrage aan maatschappelijke doelen

De maatschappelijke accommodaties dragen bij aan de volgende doelen:

Versterken van stadse én dorpse leefomgeving

Maatschappelijke accommodaties zijn een belangrijk middel om activiteiten te huisvesten die medebepalend zijn om de leefbaarheid in de kernen en woonkernen in stand te houden en waar nodig te versterken. De activiteiten zijn gericht op welzijn, jeugd, sport, cultuur en onderwijs. De maatschappelijke accommodaties zijn passend bij de schaal en de behoefte van de betreffende kern. We streven naar een aantrekkelijke en levendige plek om te wonen, werken, ondernemen en recreëren.

Een sterke sociale basis

Een sterke sociale basis is één van de belangrijke ingrediënten om tot oplossingen te komen bij grote en kleine maatschappelijke vraagstukken en een voorwaarde voor succes voor alles wat we in het belang van de inwoners en op basis van onze wettelijke taken, (gaan) doen (uit: 'De Moerdijkse ambitie voor de sociale basis, 2025').

Daarbij onderkennen we dat een sterke sociale infrastructuur, bestaande uit toegankelijke ontmoetingsplekken, activiteiten en initiatieven, van cruciaal belang is om inclusie te bevorderen en het onderlinge contact tussen inwoners te versterken.

Zoals in de ambitie verwoord: "*Om iets te betekenen voor elkaar, moet je elkaar eerst ontmoeten. Om elkaar te ontmoeten zijn activiteiten, initiatieven en plekken nodig.*" Deze ontmoetingen vormen de voedingsbodem voor een samenleving waarin iedereen zich gehoord, gezien en betrokken voelt.

Door te investeren in fysieke én sociale ontmoetingsplekken draagt de gemeente bij aan levendige kernen en wijken, waar samenredzaamheid centraal staat. Deze samenredzaamheid versterkt de zelfredzaamheid uiteindelijk op een meer duurzame manier, dicht bij onze inwoners.

CONCEPT

2.2.2 Wanneer investeren in maatschappelijke accommodaties

Per cluster en subcluster in dit beleidskader verschilt de route naar een gemeentelijke investering. In sommige gevallen neemt de gemeente, op basis van een wettelijke taak of beleidsdoelstelling, zelf het initiatief. In andere gevallen komen initiatieven vanuit organisaties of inwoners.

De gemeente draagt uitsluitend (financieel) bij als het initiatief (of accommodatie) een maatschappelijke functie vervult. De maatschappelijke functie van accommodaties staat centraal.

CONCEPT

3. Uitgangspunten voor beleid

Aan de hand van het huidige beleid, trends en ontwikkelingen zijn kaders en uitgangspunten opgesteld. De kaders zijn van invloed op het beleidskader en sluiten aan bij de visie en het toekomstbeeld. Dit zijn de algemene kaders die gelden voor alle clusters. Daarnaast gelden er uitgangspunten specifiek per cluster: welzijn, jeugd, sport, cultuur en onderwijs. Deze specifieke uitgangspunten zijn beschreven in hoofdstuk 4.

3.1 Rolopvatting gemeente

Er zijn vier verschillende rollen te onderscheiden voor een gemeente bij maatschappelijk vastgoed: de vastgoed loze gemeente, de zuinige gemeente, de accommoderende gemeente en de ondernemende gemeente[2]. Deze rollen lopen uiteen van een gemeente die geen maatschappelijk vastgoed in eigendom heeft en zich beperkt tot faciliteren en ondersteunen, tot een gemeente die actief initiatief neemt, investeert, ontwikkelt en ruimtelijke plannen opstelt.

De algemene rolopvatting van de gemeente is te omschrijven als een accommoderende gemeente. De gemeente heeft een actieve rol bij het faciliteren en ondersteunen van maatschappelijke voorzieningen én doet dit samen met de samenleving. De gemeente opereert hoofdzakelijk vraaggestuurd. Over het algemeen vervult de gemeente bij initiatieven de rol van partner, niet die van regisseur. Afhankelijk van het cluster kan deze rol enigszins verschillen. Zo neem de gemeente in het cluster onderwijs bijvoorbeeld een actievere rol op zich bij de vorming van integrale kindcentra (IKC's) en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor scholen. De gemeente treedt vooral verbindend op en is faciliterend. Zij is geen trekker van een initiatief, maar doet dit samen met de initiatiefnemer. Dit is in lijn met het staande beleid vanuit de sociale basis die leidend is.

Initiatieven komen van de organisaties/inwoners. De gemeente draagt uitsluitend (financieel) bij als het initiatief (of accommodatie) een maatschappelijke functie vervult. De maatschappelijke functie van accommodaties staat centraal en is voorwaardelijk. Daarnaast wordt er gestreefd naar zelfredzaamheid. Een bijdrage vanuit de initiatiefnemers (financiële inbreng, zelfwerkzaamheid en dergelijke) is aan de orde, voordat de gemeente investeert.

3.2 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit

De huidige spreiding en kwantiteit van accommodaties is het vertrekpunt. De te accommoderen functies dienen beleidsondersteunend te zijn en komen voort uit de beleidsdoelstellingen. De bezettingsgraad van de accommodaties is optimaal waarbij multifunctionele inzetbaarheid essentieel en een noodzakelijk uitgangspunt is.

In de Meerjaren beleidsbegroting 2025-2028 zijn in Programma 2, Thema Voorzieningen en accommodaties, de volgende doelstellingen opgenomen:

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk.
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is.
- Er is in de accommodaties een samenhangend, zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting.
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal-maatschappelijke voorzieningen.

Aanvullende punten voor nieuwe initiatieven zijn:

[2] Het betreft veel voorkomende rollen waarin onderscheid gemaakt wordt. Bron: Leent, M. van. (2008). Waarom hebben gemeenten Vastgoed? Real Estate Magazine, 2008/60 p. 19-21.

- Accommodaties zijn fysiek en mentaal toegankelijk[3].
- Bij nieuw te realiseren accommodaties wordt bij de locatiekeuze rekening gehouden met: bereikbaarheid, spreiding, veilige verkeersroutes en parkeren.
- De bijdrage aan de maatschappelijke opgave en maatschappelijke haalbaarheid (de inhoud en het bereik/draagvlak).
- Accommodaties zijn toekomstbestendigheid en multifunctionaliteit.
- Het onderscheidend vermogen bestaat (is het aanvullend op het huidige aanbod).
- Er is aansluiting op demografie en de te verwachten demografische ontwikkeling.
- Er wordt rekening gehouden met leefbaarheid en/of is passend bij de omgeving (geluid, sociale controle, externe veiligheid, combineren water/groen en uitstraling directe omgeving).
- Er is inzicht in financiële effecten (beschikbaarheid locatie, verwervingskosten, realisatiekosten, tijdelijke huisvestingskosten).
- Er is reflectie op juridische effecten (mogelijke belemmeringen vanuit Omgevingsplan).
- Er is reflectie op haalbaarheid op welke termijn/tijd (realiseerbaarheid).

Iedere kern in de gemeente heeft een eigen karakter. Het beleidskader maatschappelijke accommodaties is niet bedoeld om alle kernen gelijk te maken, maar om hun eigen kwaliteiten te versterken. Dit draagt ook bij aan de aantrekkelijkheid van de woon-, leef- en werkomgeving in de gemeente. Per kern is er een passend aanbod aan accommodaties en voorzieningen[4] in aansluiting op het onderscheiden in type kernen vanuit de Omgevingsvisie. Voor accommodaties en voorzieningen die op een hoger gebiedsniveau worden aangeboden, wordt de samenwerking tussen de kernen aangemoedigd.

3.3 Beheer, onderhoud en exploitatie

Bij beheer, onderhoud en exploitatie ligt de algemene focus op:

- Multifunctionaliteit: Accommodaties zijn multifunctioneel en kunnen door meerdere belanghebbenden gebruikt worden. Nieuwe initiatieven hebben als uitgangspunt dat multifunctioneel gebouwd wordt (ook vanuit verantwoorde inzet van maatschappelijke/publieke middelen). Voor bestaande accommodaties wordt gekeken naar het clusteren van functies en het effectief benutten van de gebouwen om leegstand te voorkomen. Bij nieuwe initiatieven wordt altijd onderzocht of er bestaande gebouwen, of ruimten in gebouwen benut kunnen worden voor de doelstellingen.
- De organisatie van de gemeente is gericht op het efficiënt beheren van de maatschappelijke accommodaties. De focus ligt op het creëren van gestandaardiseerde huur- en gebruiksovereenkomsten waarbij de gemeente in basis gelijke afspraken wil maken met de gebruikers van de accommodaties. De standaarden bieden een stabiele basis en een set aan afspraken. Er is ruimte voor maatwerk, ieder initiatief kent lokale aspecten, bijzonderheden of aspecten waar rekenschap en invulling aan gegeven moet worden.

De basis voor het beheer en onderhoud is als volgt (in lijn met de Vastgoednota en Beheerplan 2024-2028 gemeentelijk vastgoed):

- Eenmaal per 3 jaar wordt een conditiemeting volgens de NEN 2767 gedaan.
- De algemene doelstelling is dat de onderhoudsbehoeftige bouwkundige en installatietechnische elementen minimaal CNO 3 conform NEN 2767 mogen scoren.
- Naast de NEN 2767 inspectiemethodiek worden ook organisatiegerichte risico's van gebreken ingeschat en meegenomen in de formulering van het gewenste onderhoudsniveau.
- Er vinden geen investeringen plaats in voorzieningen die gesloopt gaan worden of geen (maatschappelijke) invulling genieten of gaan genieten.

[3] De norm, NEN 9120 'Prestatie-eisen voor toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen', is op 3 februari 2025 gepubliceerd en kan worden gehanteerd bij het beoordelen van de toegankelijkheid bij het ontwerp, de ontwikkeling, realisatie, renovatie, aanpassing, onderhoud en instandhouding van gebouwen. De norm is van toepassing op alle typen gebouwen en kan worden gebruikt bij zowel nieuwbouw als verbouw. Op dit moment is de NEN-norm nu nog een vrijwillige norm, in aanvulling op het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).
[4] Dit beleidskader is een opmaat naar een accommodatieplan. Daarin wordt een concrete vertaling gemaakt naar het aantal accommodaties en voorzieningen in de kernen. In geval van monumenten en erfgoed is dit maatwerk.

CONCEPT

- De kernportefeuille wordt op basis van de Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed verduurzaamd door de gemeente.
- De precieze verantwoordelijkheden omtrent beheer en onderhoud van de exploitant en gemeente zijn vastgelegd in de demarcatielijst die onderdeel is van de (huur)overeenkomst.

In de Vastgoednota en Beheerplan 2024-2028 gemeentelijk vastgoed zijn ook de diverse verantwoordelijkheden tussen exploitant en gemeente vastgelegd. Hier gaat het specifiek om gemeentelijk vastgoed. De exploitant is verantwoordelijk voor:

Exploitant	Gemeente
Exploiteren van het gebouw in lijn met de maatschappelijke doelstelling en naleving van de overeenkomsten en voorwaarden.	Controle op naleving van overeenkomsten en voorwaarden.
Actieve (onder)verhuur aan gebruikers en aanspreekpunt voor gebruikers.	Verhuurdersonderhoud
Dagelijks beheer en huurdersonderhoud.	Verduurzaming van de kernportefeuille op basis van de routekaart.
Aandragen van een jaarverslag.	Verzekering en taxatie van de gebouwen
Aanvragen vergunningen/organiseren evenementen	

Daar waar geen exploitant is van gemeentelijk vastgoed, is de gemeente verantwoordelijk voor de exploitatie.

Voor gebruikers van maatschappelijk vastgoed geldt dat de exploitant het aanspreekpunt is. Daarnaast is er de wens voor een vast aanspreekpunt (accountmanager) bij de gemeente waar mensen uit de samenleving terecht kunnen met ideeën of aanvragen die accommodaties en/of vastgoed en beheer en onderhoud raken. Deze contactpersoon is ook in te zetten voor het delen van kennis en ondersteunt het in contact brengen met de juiste personen/organisaties.

3.4 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties

De inhoudelijke programmering en invulling van activiteiten ligt bij de organisaties, gebruikers of verenigingen zelf. De gemeente faciliteert door het ter beschikking stellen van de accommodaties die zo veel mogelijk multifunctioneel inzetbaar zijn om ruimte te bieden aan een velerlei activiteiten voor maatschappelijke doelen. Gemeentelijke accommodaties zijn gericht op brede inzetbaarheid om zo de toekomstbestendigheid en toekomstwaarde te borgen.

3.5 Financieel kader

Binnen de gemeente wordt financieel gestuurd op de accommodaties vanuit de kaders die voortkomen uit het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), Wet Markt en Overheid, de financiële verordening Moerdijk (2024) en beheerplan 2024-2028 gemeentelijk vastgoed. In dit beleidskader gaan we uit van een scheiding tussen bijdragen in accommodaties en bijdragen uit beleidsvelden (directe subsidies voor activiteiten). Bij verhuur van gemeentelijke accommodaties wordt een kostprijsdekkende huur gehanteerd. Exploitanten van het maatschappelijk vastgoed zijn vaak niet in staat om de volledige huurprijs te betalen. Door middel van een bijdrage in de vorm van een exploitatiebijdrage wordt het voor exploitanten van maatschappelijk vastgoed mogelijk om de kostprijsdekkende huur te betalen.

Vanaf 1 januari 2009 wordt in de gemeente een sociaal-culturele tarievenstructuur gehanteerd voor gemeenschapshuizen, MFA's en binnensportaccommodaties. Deze tarievenstructuur houdt in dat verenigingen gemeentebreed dezelfde tarieven betalen voor het gebruik van de accommodaties.

CONCEPT

3.5.1 Subsidiëring van vraagstukken die met accommodaties te maken hebben

Bijdragen aan accommodaties worden gedaan in de vorm van een exploitatiebijdrage. Deze bijdrage bedraagt maximaal 90% van de kostprijsdekkende huur. In het geval van (nieuwe) bijdragen aan accommodaties zullen deze altijd worden getoetst aan de financiële haalbaarheid voor de gemeente op basis van een financiële analyse.

3.5.2 Verduurzaming van gemeentelijke accommodaties

De Gemeente volgt de duurzaamheidsdoelstellingen die voortkomen uit de Klimaatwet en het Klimaatakkoord. In de Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed staat beschreven welke stappen worden genomen voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Hiervoor is het gemeentelijk vastgoed opgedeeld in vier categorieën: kernportefeuille, strategisch bezit, bijzonder bezit en dispositie/afstoot. In eerste instantie ligt de nadruk op het verduurzamen van het vastgoed in de kernportefeuille.

Dit vastgoed heeft de volgende kenmerken:

- Het gebouw is 100% gemeentelijk eigendom
- Het gebouw is nog minimaal vijf jaar in gebruik
- Het gebouw wordt niet gesloopt of verkocht
- Het gebouw gebruikt gedurende het hele jaar energie om het binnenklimaat te regelen

De accommodaties van het cluster onderwijs vallen buiten de routekaart. De verduurzaming van deze gebouwen valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, en de schoolgebouwen vallen dus onder de categorie strategisch bezit.

CONCEPT

4. Beleidskaders en cluster specifieke uitgangspunten

4.1 Welzijn

Waar gaat het over

Onder welzijn wordt verstaan de voorzieningen voor:

- Ontmoeting

De ontmoetingsfunctie die door de gemeenschapshuizen of als onderdeel van een multifunctionele accommodatie wordt vervuld, speelt een centrale rol en vormt een essentiële pijler voor de leefbaarheid van de kernen. Het gemeenschapshuis fungeert daarbij als een knooppunt van sociale samenhang, waarbij wordt aangesloten op de behoeften van de bewoners.

4.1.1 Wettelijk kader

Voor ontmoeting is er geen wettelijke zorgplicht. Gemeenten vullen deze functie zelf in naar behoefte en vanuit haar beleidskeuzes. Het bevorderen van de sociale samenhang en het ondersteunen van de zelfredzaamheid van inwoners is wel een wettelijk taak (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Het gaat daarbij om de verplichting om de doelen na te streven waarbij er niet wordt genoemd op welke manier dit moet gebeuren. Hierin spelen onder andere gemeenschapshuizen een rol.

4.1.2 Beleidsuitgangspunten

De notitie 'Beleid gemeenschapshuizen, ontmoetingsfunctie in de kernen gemeente Moerdijk' (mei 2023) is een overkoepelende visie die als basis dient voor het maken van heldere en transparante afspraken over de ontmoetingsfunctie in de kernen. Dit ondersteunt ook het beleidskader 'De Moerdijkse ambitie voor de sociale basis: Samen doen, Samen redzaam en Samenspraak' met als hoofdambitie:

'In de gemeente Moerdijk is er een sterke sociale basis. Dat zorgt voor samenredzaamheid en levendige kernen en wijken. Daar kent men elkaar, is men er voor elkaar en respecteer men elkaar.'

De belangrijkste deelambities die de gemeente heeft zijn:

- Ontmoeting en erbij horen (Samen doen): om iets te betekenen voor elkaar, moet je elkaar eerst ontmoeten. Om elkaar te ontmoeten zijn activiteiten, initiatieven en plekken nodig. Erbij horen verwijst naar inclusiviteit.
- Ondersteuning, steun en hulp (Samen redzaam): mensen helpen elkaar en steunen elkaar vanuit intrinsieke motivatie. In kleine en grote dingen.
- Eigenaarschap, zeggenschap en eigen regie (Samenspraak): de sociale basis is van mensen en gemeenschappen zelf. Zij hebben dus invloed en zeggenschap: over hun eigen leven, over de initiatieven die ze ontplooien, over hun inzet in hun buurt en over hoe de (lokale) overheid zich hiertoe verhoudt.

Voor de gemeente vertaalt de sociale basis zich in zeven gedragsuitgangspunten voor haarzelf:

1. De sociale basis is een voorwaarde voor succes.
2. De sociale basis is er voor de inwoners, de gemeente helpt mee om deze sterker te maken als de inwoners dit willen.
3. Ondersteunen van de sociale basis betekent vanuit de gemeenschap denken en doen.
4. De sociale basis is niet overal hetzelfde en hoeft dat ook niet te zijn (maatwerk op basis van lokale behoeften).
5. Activiteiten van de gemeente zijn in lijn met de sterkte van de sociale basis.
6. De gemeente is zich continu bewust van haar rol en hoe deze effectief in te zetten.
7. De sociale basis heeft een eigen tempo en is niet maakbaar.

Ontmoeting (bijvoorbeeld in het gemeenschapshuis) vormt een knooppunt van sociale samenhang dat aansluit bij de behoefte van de bewoners (notitie 'Beleid gemeenschapshuizen, ontmoetingsfunctie in de kernen gemeente Moerdijk', pagina 17). De behoefte is een afspiegeling van de bewoners en kan verschillen per kern. Daarnaast speelt toegankelijkheid een grote rol. De accommodaties zijn zowel fysiek als financieel toegankelijk voor mensen met een beperking, voor anderstaligen en minder taalvaardige en digitaal vaardige inwoners en voor de nieuwkomers binnen een kern.

Het maatschappelijk gebruik heeft betrekking op vijf functies. Deze zijn:

1. Verhuur aan bewoners, verenigingen en organisaties.
2. Ontmoeten en gastheerschap (laagdrempelig).
3. Activiteiten (en evenementen).
4. Informatie en advies.
5. Voorzieningen (huisvesten van maatschappelijke voorzieningen die de leefbaarheid versterken).

4.1.3 Rolopvatting gemeente

Een gemeenschapshuis is een ontmoetingsfunctie waar verschillende doelen uit het sociaal domein samenkomen, zoals ontmoeting, het versterken van de sociale cohesie en het tegengaan van eenzaamheid. Daarom kiest de gemeente voor een eigenaarsrol of verhuurdersrol om zo sturing te kunnen geven. In aanvulling daarop neemt de gemeente ook een rol in het versterken van de rol van de vrijwilligers die gemeenschapshuizen exploiteren. De rol van vrijwilligers moet versterkt worden, ook met het oog om hen te behouden. De positie van het werken met vrijwilligers is kwetsbaar vanwege de continuïteit (lees: ze stoppen wel eens). Ook kan de gemeente een bijdrage leveren in het ondersteunen van gezamenlijke (beheer)ondersteuning, zoals schoonmaak.

De gemeente monitort of gaat monitoren of de ontmoetingsfunctie en de rol van gemeenschapshuizen daarin voldoende wordt waargemaakt. Hierbij wordt ook een verband gelegd met het aantal en de spreiding van ontmoetingsfuncties in de gemeente, zoals gemeenschapshuizen.

4.1.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit

In elke kern van de gemeente Moerdijk bevindt zich één gemeenschapshuis. Het uitgangspunt is om dit aanbod te behouden. Uitgangspunten ten aanzien van spreiding zijn:

- De 11 gemeenschapsvoorzieningen blijven op dit moment behouden.
- Er is niet in elke kern hetzelfde aanbod. De focus ligt op kwalitatief goede gemeenschapsvoorzieningen die aansluiten op de behoeften van de inwoners.
- Het aanbod moet toekomstbestendig zijn, waarbij gekeken wordt naar demografische ontwikkelingen, de veranderende behoeften van inwoners, en het belang van vitale gemeenschappen.

De focus ligt op het versterken van kwalitatief goede gemeenschapsvoorzieningen, waarbij de voorzieningen aansluiten op de behoeften van de inwoners. Het is niet erg dat er verschillen zijn tussen de kernen – dit biedt juist ruimte voor keuze (breed aanbod in de gehele gemeente).

4.1.5 Beheer, onderhoud en exploitatie

Het huidige eigendom van 5 van de 11 gemeenschapsvoorzieningen ligt bij de gemeente. De woningcorporatie Woonkwartier heeft 4 panden in eigendom en 2 panden zijn in eigendom van derden.

Bij de accommodaties die in eigendom zijn van de gemeente Moerdijk wordt het onderhoud uitgevoerd door de gemeente. Hiervoor zijn MJOP's opgesteld. Het dagelijks onderhoud[5] is belegd bij de exploitant. Bij de accommodaties die niet in eigendom zijn van de gemeente is sprake van een vergelijkbare demarcatie tussen eigenaar en exploitant als het geval is bij de gemeentelijke accommodaties (hier is in beginsel geen rol voor de gemeente aan de orde).

[5] Het gaat dan om onderhoud zoals het aandraaien van een deurklink of een lamp vervangen. Het betreft onderhoud dat zeer eenvoudig direct uitgevoerd kan worden.

CONCEPT

De exploitatie van de gemeenschapsvoorzieningen is in 8 van de 11 gevallen in handen van een stichting/vereniging. Verder is sprake van twee ondernemers en één grotere marktpartij.

De ambitie vanuit de gemeente is dat zij eigenaar wil zijn van de ontmoetingsfuncties (lees: gemeenschapshuizen). Bij nieuwe initiatieven of investeringen gaat dit het uitgangspunt zijn. Dat betekent ook dat de gemeente dan de rol van beheer en onderhoud gaat uitvoeren voor deze accommodaties. De exploitatie van de voorzieningen ligt bij de gemeenschap ('lokaal gevoeld eigenaarschap'), ook in aansluiting bij het beleid 'sociale basis'. Bij het exploiteren heeft de gemeente een ondersteunende rol (zie hierboven bij rolopvatting).

NB: Hierboven is de lijn gekozen dat bij nieuwe initiatieven of investeringen in bestaande accommodaties de gemeente dan eigenaar gaat worden. Het is een politieke keuze om dat versneld te doen voor alle accommodaties door aankoop van de accommodaties die nu in eigendom zijn van de woningcorporatie of derden. Dit wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

4.1.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties

De maatschappelijke functie van de gemeenschapsvoorziening is vastgelegd in de overeenkomsten tussen de exploitant en de gemeente. Het uitgangspunt daarbij is dat de voorziening een ontmoetingsplek is voor inwoners en verenigingen. Commerciële activiteiten staan hierbij niet op de voorgrond, maar zijn aanvullend als dit mogelijk is op grond van de bestemming van het perceel (Omgevingsplan).

Daarnaast is de exploitant verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling en programmering van de accommodaties. Dit betekent dat zij ervoor moet zorgen dat de gemeenschapshuizen worden gebruikt voor het beoogde doel en dat dit zo goed mogelijk wordt ingevuld.

4.1.7 Financieel kader

De uitgangspunten die gehanteerd worden zijn:

- In geval van gemeentelijk eigendom draagt de gemeente (het merendeel) financieel bij in de oprichting (investeringskosten) en ontwikkeling van gemeenschapshuizen.
- De gemeentelijke accommodaties worden tegen kostprijs beschikbaar gesteld vanuit de Vastgoednota. Via een tegemoetkoming vanuit de gemeente worden deze vervolgens voor een beperkt huurbedrag beschikbaar gesteld aan de exploiterende organisatie. In de beleidsnotitie gemeenschapshuizen is opgenomen dat het beperkte huurbedrag voortkomt uit de stelregel dat er voor gemeenschapshuizen sprake is van een 90% huurcompensatie. Verder is er geen sprake van een exploitatiebijdrage voor de gemeenschapshuisfunctie (tenzij deze functie onderdeel is van een aanbesteding van een grotere multifunctionele accommodatie).
- De gemeente draagt de kosten voor het onderhoud en de overige eigenaarslasten (op basis van een vooraf bepaalde demarcatielijst). De exploitant genereert inkomsten uit verhuur en horeca en draagt de exploitatiekosten zoals energie, dagelijks onderhoud en personeel.
- De accommodaties die in eigendom zijn van derden worden door de gemeente gehuurd van de eigenaar en voor een beperkt huurbedrag beschikbaar gesteld aan de exploiterende organisatie. De gemeente heeft in principe geen verdere kosten aan deze accommodaties aangezien de eigenaar verantwoordelijk is voor het groot onderhoud en de overige eigenaarskosten voor zijn rekening neemt (deze kosten zijn verdisconteerd in de huurprijs).
- De gemeente bepaalt de sociaal culturele huurtarieven die exploitanten moeten hanteren bij de verhuur.
- Als de continuïteit van de exploitatie van een gemeenschapshuis om financiële redenen (bijvoorbeeld door meerjarige exploitatietekorten) wordt bedreigd verstrekt de gemeente Moerdijk in het uiterste geval een (aanvullende) financiële bijdrage. Indien sprake is van exploitatieoverschotten kunnen de exploitanten deze zelf aanwenden voor een uitgebreidere invulling van hun maatschappelijke taak of als reservering.
- Huurders en gebruikers van de gemeenschapshuizen ontvangen als zij daarvoor in aanmerking komen passende subsidie voor hun activiteiten.

CONCEPT

4.2 Jeugd

Waar gaat het over

Onder jeugd wordt verstaan de voorzieningen voor:

- Centrum Jeugd en Gezin (CJG)
- Jongerenwerk
- Scouting
- Spelen

We vinden het belangrijk dat er over de gehele gemeente voldoende, veilige en toegankelijke voorzieningen zijn voor jeugdigen, waar zij elkaar kunnen ontmoeten, zich kunnen ontwikkelen en actief kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

4.2.1 Wettelijk kader

De gemeente Moerdijk is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp. Beide taken worden uitgevoerd vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), dat fungeert als centrale uitvalsbasis. Vanuit het CJG worden inwoners ondersteund bij de opvoeding, gezondheid en ontwikkeling van jeugdigen.

De jeugdgezondheidszorg wordt aangeboden via de consultatiebureaus en op scholen. Het preventieve jeugdbeleid krijgt onder andere vorm via het jongerenwerk.

4.2.2 Beleidsuitgangspunten

Centrum voor Jeugd en Gezin

Om de wettelijke taken duurzaam te kunnen blijven uitvoeren voor degenen die ondersteuning echt nodig hebben, is investeren in (preventief) jeugdbeleid essentieel. Hiervoor zet de gemeente een breed scala aan programma's en interventies in.

De gemeente neemt deel aan de aanpak 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving'(OKO). Deze aanpak is gebaseerd op een succesvol IJslands preventiemodel en is bedoeld voor gemeenten om jongeren gelukkiger en gezonder op te laten groeien en te voorkomen dat zij gaan drinken, roken of drugs gebruiken. OKO werkt aan een positieve, gezonde en veilige leefomgeving voor jongeren.

Daarnaast is het hebben en vormen van Stevige Lokale Teams (SLT) één van de 10 opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028)[6] en is ook een belangrijke pijler in het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming[7].

De uitwerking van SLT en OKO kan in de toekomst gevolgen hebben voor de benodigde voorzieningen jeugd.

Jongerenwerk

Het jongerenwerk in Moerdijk ondersteunt jongeren in hun ontwikkeling en richt zich op preventie, talentontwikkeling en het versterken van sociale verbindingen. Jongerenwerkers zijn zichtbaar aanwezig in hun eigen jongerencentrum (Zevenbergen), in de wijken, op scholen/MFA's, bij verenigingen en online. Ze werken samen met partners zoals sport- en cultuurorganisaties, scholen, het CJG en zorginstanties. Daarmee levert het jongerenwerk een bijdrage aan het realiseren van een positieve en veilige leefomgeving en sluit het aan bij de ambities van het jeugdbeleid en de aanpak OKO.

[6] Deze landelijke agenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst.
[7] Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is een gezamenlijk programma van de ministeries van J&V en VWS samen met de VNG. Met het Toekomstscenario wordt het huidige stelsel van kind- en gezinsbescherming en de aanpak huislijk geweld verbeterd. Het is gericht op gezinnen met kinderen en ook op volwassenen zonder kinderen, voor wie sociale veiligheid een thema is.

Scouting

De scouting draagt bij aan de ontwikkeling van jeugdige inwoners en biedt een toegankelijke ontmoetings- en ontwikkelplek. Dit is met name waardevol voor kinderen en jongeren die hun plek niet gemakkelijk vinden binnen andere verenigingen, zodat ook zij actief kunnen deelnemen aan sociale en educatieve activiteiten.

Spelen

Het Speelruimteplan 2017-2027 beschrijft de visie over speelvoorzieningen in de gemeente Moerdijk, die door de gemeente zijn/worden gerealiseerd. Speelplekken zijn ontmoetingsplekken van waaruit de buitenruimte verder wordt gebruikt. De (gefaseerde) herinrichting van de speelvoorzieningen vindt plaats op basis van de behoefte van gebruikers. Het betrekken van gebruikers is een manier om medeverantwoordelijkheid te realiseren. Speelvoorzieningen zijn voor iedereen, jong en oud.

Naast openbare speelplekken zijn er in de gemeente drie speeltuinverenigingen met een accommodatie:

- Speeltuinvereniging Kindervreugd met speeltuin Helwijk.
- Speeltuin Westerkwartier (Klundert).
- Kinderspeeltuin Zevenbergschen Hoek.

4.2.3 Rolopvatting gemeente

Centrum voor Jeugd en Gezin

De gemeente Moerdijk is verantwoordelijk voor de uitvoering van alle jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg. Deze taken worden uitgevoerd door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Moerdijk. De gemeente heeft daarbij een faciliterende rol.

Het CJG heeft zijn uitvalsbasis in het gemeentehuis, maar de jongerenwerkers en jeugdprofessionals zijn ook actief en zichtbaar in de kernen, onder andere op scholen. De jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd via de consultatiebureaus voor 0–4-jarigen en ambulant op scholen voor 4–18-jarigen. Momenteel zijn er binnen de gemeente twee consultatiebureaus: in Fijnaart en in Zevenbergen. De huisvestingskosten maken onderdeel uit van de financiering van de jeugdgezondheidszorg.

Jongerenwerk

Jongerenwerk krijgt subsidie voor de uitvoering van activiteiten en maakt gebruik van huisvesting van de gemeente. De gemeente is daarmee faciliterend in de huisvestingsbehoefte van jongerenwerk. Dit betekent niet dat jongerenwerk in gemeentelijke accommodaties gehuisvest moet zijn, de mogelijkheid bestaat ook andere huisvesting te kiezen als dit beter aansluit bij de (beleids)doelstellingen.

Het jongerenwerk in de gemeente Moerdijk wordt onder andere ingevuld door (bron: www.meermoerdijk.nl/jongerenwerk):

- Steunpunt VO: het Markland College Zevenbergen, GGZ, GGD, Novadic-Kentron en het jongerenwerk van Moerdijk zijn een steunpunt gestart in het schoolgebouw van het Markland College Zevenbergen. Hier kunnen leerlingen met allerlei vragen terecht.
- Jongerenwerk NOOD nummer: hier kunnen jongeren mee appen of bellen als ze iemand willen spreken.
- Tune: dit is een ontmoetingsplek in de kern Zevenbergen voor jongeren van 12-18 jaar.
- Digital Talent Center (DTC): dit is de plek (in Tune) voor jongeren die verder willen gaan dan alleen een potje gamen met vrienden. Jongeren die hun vaardigheden willen verbeteren of nieuwe dingen leren kunnen hier terecht. Bijvoorbeeld voor gamen, creatief bezig zijn, programmeren en leren streamen.
- Online jongerenwerk: ook online zijn de jongerenwerkers van de gemeente te vinden in een gamesetting.
- Kinder- en jongerenwerk: de jongerenwerkers organiseren diverse activiteiten in de gemeente, bijvoorbeeld op scholen en bij (sport)verenigingen. Dit vindt plaats in de pauzes, naschools, in de avonduren en vakanties.

CONCEPT

Scouting

De scouting levert een bijdrage aan de jeugdontwikkeling, sociale cohesie en de invulling van vrije tijd. De gemeente onderkent deze maatschappelijke waarde en vervult hierin een faciliterende rol. Niet alle scoutinggebouwen zijn in eigendom van de gemeente. De verantwoordelijkheid ligt primair bij de verenigingen zelf. Waar nodig ondersteunt de gemeente bij het beschikbaar stellen of geschikt maken van accommodaties, met behoud van de eigenstandige positie van scouting als initiatief vanuit de samenleving.

Spelen

De gemeente vervult een beperkte faciliterende rol bij speeltuinverenigingen, met uitzondering van Zevenbergschen Hoek waar de gemeente geen rol heeft. In Helwijk is deze rol verbonden aan het gemeenschapshuis, terwijl in Klundert de gemeente de ontmoetingsfunctie van de buurt erkent en daarom de faciliterende rol handhaaft. Bij nieuwe initiatieven wordt maatwerk toegepast, waarbij de gemeentelijke ondersteuning beperkt blijft.

4.2.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit

Centrum voor Jeugd en Gezin en jongerenwerk

De huidige spreiding voldoet. Als er behoefte is aan uitbreiding dan wordt er altijd eerst gekeken naar een koppeling met een bestaande maatschappelijk accommodatie. Op deze manier wordt ingezet op koppelkansen en worden bestaande maatschappelijke accommodaties beter benut.

Voor het CJG is wel permanente aandacht nodig voor de toegankelijkheid en laagdrempeligheid, ook door de spreiding van de voorziening. Nu ligt deze centraal in de gemeente en dat voldoet. Echter, in de toekomst kan dat veranderen door bijvoorbeeld wijkgericht werken of vanwege de ontwikkeling van Stevige Lokale Teams (SLT). De spreiding van de consultatiebureaus in Zevenbergen en Fijnaart voldoet ook. De jongerenwerkers, jeugdprofessionals en jeugdgezondheidszorg zijn daarnaast ook ambulant vindbaar op scholen.

Voor jongeren ontmoetingsplekken (JOP) gaat het vaak om een container of aantal bankjes bij elkaar. Deze worden geplaatst indien er een initiatief komt vanuit de samenleving en er in de kern geen andere oplossing passend is. De ervaring leert dat een gemeenschapshuis of een vereniging niet aansluit bij de behoefte van jongeren en vanuit daar ontstaat de vraag naar een JOP.

Scouting

Binnen de gemeente is de huidige spreiding van scoutingverenigingen passend en er is geen behoefte aan uitbreiding. Scouting wordt beschouwd als een initiatief vanuit de samenleving. De gemeente onderkent de maatschappelijke waarde van scouting en is bereid dit te faciliteren waar mogelijk, maar neemt geen actieve rol in de sturing op spreiding, kwaliteit of kwantiteit van scoutingvoorzieningen.

Spelen

De huidige spreiding van speeltuinverenigingen is ontstaan vanuit lokale initiatieven en is passend. De gemeente stuurt hier niet actief op, maar wordt beschouwd als een initiatief vanuit de samenleving. Bij nieuwe initiatieven wordt gekeken in hoeverre deze een aanvulling vormen op het bestaande aanbod.

4.2.5 Beheer, onderhoud en exploitatie

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en de exploitatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Voor het Jongerencentrum zijn beheer en exploitatie uitbesteed aan MeerMoerdijk. De consultatiebureaus worden gefinancierd vanuit de jeugdgezondheidszorg.

Voor scouting- en speeltuinverenigingen ligt de verantwoordelijkheid voor beheer, onderhoud en exploitatie bij de verenigingen zelf.

CONCEPT

4.2.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties

De accommodaties voor CJG, jongerenwerk, scouting en speeltuinverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling mits zij voldoen aan de doelen.

4.2.7 Financieel kader

Centrum voor Jeugd en Gezin

De gemeente draagt financieel bij in huisvestingsbehoefte.

Jongerenwerk

Wij zijn verhuurder en faciliteren de ruimte voor het jongerencentrum. MeerMoerdijk doet de exploitatie. Verder wordt gebruik gemaakt van gemeenschapshuizen/MFC's die we ook faciliteren, huur voor activiteiten is verschuldigd aan de exploitant.

Daarnaast plaatst de gemeente vraaggestuurd JOP's. Dit kan zijn in het geval van een initiatief vanuit de samenleving of als door de jongerenwerker een behoefte voor een JOP wordt vastgesteld.

Scouting

Gezien de bijdrage van de scouting aan (preventief) jeugdbeleid faciliteren we in de huisvesting van scouting. Activiteiten van de scouting passen vaak niet binnen de reguliere setting van een gemeenschapshuis of MFC. Daarom wordt onderzocht in hoeverre de accommodaties voor scouting ook voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden. Dit vanuit het oogpunt van efficiënt gebruik van maatschappelijke accommodaties.

Spelen

Het gebouw van de speeltuin in Klundert is in eigendom van de gemeente. Het gebouw van de speeltuin in Helwijk maakt onderdeel uit van het gemeenschapshuis. Het gebouw van de speeltuin in Zevenbergschen Hoek is in het verleden door de gemeente gefaciliteerd, maar is inmiddels eigendom van de stichting. De huidige situatie rondom deze speeltuinen wordt gehandhaafd.

CONCEPT

4.3 Sport

Waar gaat het over

Onder sport wordt verstaan de voorzieningen voor:

- Binnensport
- Buitensport
- Zwemmen

We vinden het belangrijk dat er een toekomstbestendig, goed gespreid netwerk van sportaccommodaties en voorzieningen is om zowel gezondheids-, sport- en beweegdoelen als maatschappelijke doelen in de gemeente te realiseren en bij te dragen aan een prettige woon- en leefomgeving (Gemeente Moerdijk, beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties, 2025).

4.3.1 Wettelijk kader

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht in het faciliteren van bewegingsonderwijs. Dit is vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs (WPO), Wet op expertisecentra (WEC) en de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO).

De Wet publieke gezondheid (artikel 2.2d) legt daarnaast de verantwoordelijkheid bij gemeenten om bij te dragen aan preventieprogramma's, waaronder gezondheidsbevordering. Vanuit dit kader stimuleert de gemeente sport en bewegen als middel om zowel fysieke als mentale gezondheid te versterken. Sportaccommodaties zijn daarmee een middel om bij te dragen.

Verder biedt de gemeentewet geen wettelijk kader voor sport. De gemeente voelt zich wel verantwoordelijk en geeft dit vorm in haar beleid.

4.3.2 Beleidsuitgangspunten

In de Meerjaren beleidsbegroting 2025-2028 komt sport terug in de programma's:

- Programma 2: Wonen en leven in Moerdijk, thema Voorzieningen en accommodaties
- Programma 4: Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben, thema Preventie en meedoen

Gemeente Moerdijk zet in op 'meedoen' en preventie. Een actieve deelname aan de samenleving, zoals door sportdeelname, levert een belangrijke bijdrage aan een goede mentale en fysieke gezondheid, het hebben van sociale contacten, persoonlijke (talent)ontwikkeling en identiteit en zinvolle vrijetijdsbesteding. In programma 4 is dit verwerkt in de volgende doelen:

- Jeugd en jongeren groeien op in een veilige omgeving waarin zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen en kunnen meedoen.
- Er is divers en betaalbaar sport-, cultuur- en ander vrijetijdsaanbod, ook voor meer kwetsbare doelgroepen.
- Verminderen mentale klachten, zoals eenzaamheid en depressie via inzetten van sport en cultuur.
- Inzet van sport of cultuur bij de jeugd om groepsdynamische processen te doorbreken, zoals bij pesten in de klas.

De uitgangspunten voor sportstimulering zijn verder uitgewerkt in:

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) Moerdijk

Het GALA omvat een verzameling programma's en ketenaanpakken op het gebied van sport, preventie en gezondheid. Binnen Moerdijk ligt de uitvoering GALA bij een divers aantal uitvoerings-/samenwerkingspartners. Onderdeel van GALA is het Sportakkoord Moerdijk waarvan de uitvoering ligt bij MeerMoerdijk[8]. Sport is hierbij

[8] MeerMoerdijk is de organisatie waarin buurtsportcoaches, cultuurcoaches en jongerenwerkers zijn ondergebracht. De buurtsportcoaches richten zich op het stimuleren van sport en beweging bij jeugd, ouderen (inclusief groepen Meer Bewegen voor Ouderen) en mensen met een beperking.

geïntegreerd met andere GALA-projecten, zoals Valpreventie en Welzijn op Recept, om zo een brede bijdrage te leveren aan de gezondheid en participatie van inwoners.

Uniek Sporten

Naast GALA is de gemeente aangesloten bij het Uniek Sporten-loket, een regionaal samenwerkingsverband dat mensen met een beperking ondersteunt en faciliteert bij deelname aan sportactiviteiten.

Binnensport

De gemeente faciliteert primair binnensportaccommodaties ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Aanvullend kunnen sportverenigingen en andere maatschappelijke of vrijwilligersorganisaties hiervan gebruikmaken. De beleidslijn is gericht op voldoende, functionele, efficiënte en toekomstbestendige binnensportaccommodaties. Multifunctioneel gebruik is hierbij leidend om onderwijs-, maatschappelijke- en sportdoelstellingen te realiseren.

Buitensport

In mei 2025 heeft de raad het beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties vastgesteld. Buitensport is voor de gemeente belangrijk omdat het bijdraagt aan gezondheid, participatie, sociale samenhang en een prettige woon- en leefomgeving. Het beleidskader heeft als doel een toekomstbestendig, goed gespreid netwerk van buitensportaccommodaties te realiseren dat aansluit bij de behoeften van inwoners en maatschappelijke doelen ondersteunt, waaronder:

- Sportstimulering van de verschillende doelgroepen in de samenleving en hun motorische en algehele ontwikkeling.
- Specifieke aandacht voor jeugd (talentontwikkeling), ouderen (een leven lang in beweging) en mensen met een beperking (inclusie).
- Participatie en zelfredzaamheid van de inwoners van gemeente Moerdijk.

Bovendien geeft het kader duidelijkheid over wat tot een accommodatie behoort en wanneer de gemeente faciliteert.

Buitensport in de openbare ruimte

Als er een inwonersinitiatief is dat aansluit bij beleidsdoelen dan kan de gemeente hierin faciliteren.

Zwemmen

Zwemmen is geen doel op zich, maar draagt bij aan maatschappelijke doelstellingen. Voor de gemeente zijn er meerdere belangen verbonden aan zwemmen en zwembaden. Deze zijn beschreven in de Visie op zwemmen in de gemeente Moerdijk (2015) en luiden als volgt:

- Zwemonderwijs/veiligheid
- Recreatie
- Maatschappelijke/ontmoetingsfunctie
- Gezondheidsbevordering/therapeutisch zwemmen
- Duurzaamheid

Voor zwemonderwijs/veiligheid en recreatie wordt de rol van de gemeente steeds kleiner. Ouders zijn verantwoordelijk voor zwemdiploma's; de gemeente borgt bereikbaarheid en ondersteunt waar nodig via het Jeugdsportfonds. Voor recreatief zwemmen geldt dat het aanbod beschikbaar moet zijn, waarbij de kosten primair bij de gebruiker liggen.

Bij de ontmoetingsfunctie en gezondheidsbevordering wordt de taak van de gemeente in de toekomst groter. Zwembaden leveren een bijdrage aan sociale structuur, leefbaarheid en een gezonde leefstijl, met name voor mensen met een beperking of chronische aandoening. De gemeente ziet het als haar taak dit te faciliteren.

CONCEPT

Ten aanzien van duurzaamheid geldt dat bij nieuwbouw, onderhoud en beheer van zwembaden steeds meer eisen worden gesteld. De gemeente streeft naar toekomstbestendige, energiezuinige en duurzame accommodaties.

Op basis van bovenstaande punten is de conclusie uit de Visie op zwemmen:

Bij het uitwerken van mogelijke toekomstscenario's voor de zwembaden in de gemeente Moerdijk moet met drie aspecten rekening worden gehouden.

1. Er is in de gemeente Moerdijk de mogelijkheid om te zwemmen (zwemles, recreatief zwemmen en doelgroepzwemmen) binnen een afstand van maximaal 10 kilometer voor 90% van de inwoners, verder heeft de gemeente hiervoor geen verantwoordelijkheid.
2. Waar een bestaande zwemvoorziening als ontmoetingsplaats bijdraagt aan de leefbaarheid wordt per kern de functie van de voorziening in relatie tot de kosten afgewogen.
3. De gemeente wil een voorbeeldfunctie vervullen als het gaat om duurzaamheid en zal gemeentelijke zwemvoorzieningen in de toekomst toetsen aan duurzame criteria.

De gemeenteraad heeft in december 2023 besloten drie zwembaden te verduurzamen (Ons Bad, De Bosselaar en De Oester) en nieuwbouw te realiseren voor De Niervaert.

4.3.3 Rolopvatting gemeente

Voor de gemeente Moerdijk is sport een belangrijk middel om bij te dragen aan gezondheid, participatie en sociale basis. Daarnaast draagt een goed aanbod van sportvoorzieningen bij aan een prettige woon- en leefomgeving.

Binnen- en buitensport

Daarom neemt de gemeente de volgende rol op zich in het beleidskader maatschappelijke accommodaties:

- De gemeente wil eigenaar zijn van zowel binnen- als buitensportaccommodaties. Voor binnensportaccommodaties geldt dit vanwege de wettelijke verplichting voor bewegingsonderwijs. Voor buitensportaccommodaties geldt dit voor de basissportvoorzieningen, om strategische grip te houden en sport te ondersteunen. Investeringen in basissportvoorzieningen (essentiële basisvoorzieningen) vinden alleen plaats op gemeentelijke gronden. Bij de niet basissportvoorzieningen is de wijze van faciliteren maatwerk.

Zie nadere toelichting paragraaf 5.4.5 financieel kader.

Zwemmen

De gemeente heeft recent (2023) besloten tot nieuwbouw van zwembad Niervaert. De andere drie zwembaden De Oester, De Bosselaar en Ons Bad worden verduurzaamd (met een scope van 25 jaar) en de exploitatieovereenkomsten worden verlengd met 10 jaar.

Voor de nieuwbouw van De Niervaert en De Bosselaar ligt het eigendom bij de gemeente. Voor de andere zwembaden, De Oester en Ons Bad, is het eigendom afgestoten, maar de gemeente blijft betrokken bij de exploitatie[9].

4.3.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit

Binnensport

Voor de binnensportvoorzieningen vormt het bewegingsonderwijs de basis voor de spreiding van voorzieningen. In kernen waar de onderwijsfunctie vervalt, moet bij instandhouding van het gebouw eerst een functiewijziging plaatsvinden voordat de gemeente investeert.

[9] De gemeente verstrekt een exploitatiebijdrage aan de vrijwilligersorganisatie die eigenaar zijn van het zwembad.

De gemeente heeft een inventarislijst vastgesteld voor het bewegingsonderwijs (primair en voortgezet onderwijs). Verenigingen kunnen daar ook gebruik van maken. Als de vereniging aanvullende behoeften heeft, dan is dat voor eigen rekening van de vereniging. Hetzelfde geldt voor ruimte voor opslag materiaal/bergingen.

De omvang van een binnensportvoorziening wordt bepaald door de behoefte aan bewegingsonderwijs en de behoefte van sportverenigingen. Daar waar overcapaciteit bij binnensportvoorzieningen beschikbaar is, volgens de richtlijnen van NOC*NSF, kan deze worden ingezet om knelpunten op andere accommodaties op te lossen. Er wordt niet zomaar uitbreiding gerealiseerd. In de verstedelijkings- en voorzieningenkernen, met uitzondering van Willemstad, is een sporthal aanwezig. In de overige kernen volstaat een gymzaal.

Buitensport

Voor de sportstimulering is het van belang dat inwoners beschikken over toegankelijke en bereikbare buitensportaccommodaties. De huidige spreiding van voorzieningen is in lijn met de omgevingsvisie en het aantal voorzieningen per kern. Voor de spreiding van voorzieningen wordt onderscheid gemaakt tussen voorzieningen op kernniveau en gemeentelijk niveau.

Voor toegankelijkheid van voorzieningen geldt dat nieuwe buitensportaccommodaties voldoen aan de Richtlijnen Toegankelijkheid Buitensportaccommodaties en de ITS-normeringen. Voor bestaande sportaccommodaties geldt dat zij redelijkerwijs zo veel mogelijk moeten voldoen aan de Richtlijnen Toegankelijkheid Buitensportaccommodaties en de ITS-normeringen.

De verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor de verduurzaming van hun eigen gebouw. De gemeente biedt daarbij wel ondersteuning door middel van deskundigheid (intern en extern).

Zwemmen

Er zijn vier zwembaden in de gemeente Moerdijk (los van commerciële zwembaden): De Niervaert (Klundert), De Oester (Fijnaart), De Bosselaar (Zevenbergen) en Ons Bad (Willemstad). Bij de Bosselaar blijft voorlopig de exploitatie in handen van de marktpartij.

Algemeen

De gemeentelijke sportvoorzieningen moeten blijven voldoen aan de minimale eisen van de sportbonden en NOC*NSF. Voor zwembaden geldt dat het keurmerk Veilig & Schoon moeten hebben. De kwaliteit van de sportparken moet voldoen aan de CROW-kwaliteit B, met uitzondering van de sportvelden, en de veiligheidseffectrapportage (VER).

4.3.5 Beheer, onderhoud en exploitatie

Binnensport

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gymzalen. Momenteel zijn er nog enkele binnensportaccommodaties in eigendom van derden. Deze worden vervangen, waarna de gemeente het eigendom overneemt. Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de sporthallen wordt momenteel uitbesteed aan een marktpartij. In het accommodatieplan wordt onderzocht of deze werkwijze wordt voortgezet en welke alternatieve scenario's mogelijk zijn.

Buitensport

De gemeente is verantwoordelijk voor investeringen, renovaties en onderhoud van basisvoorzieningen. In overleg met de gebruikers zijn bepaalde eenvoudige (dagelijkse) beheer- en onderhoudstaken van basissportvoorzieningen overgedragen aan de gebruikers, omwille van de doelmatigheid. Deze taken zullen worden vastgelegd in een bruikleen- en onderhoudsovereenkomst.

CONCEPT

Zwemmen

Bij de zwembaden die deel uitmaken van een multifunctioneel centrum zijn beheer, onderhoud en exploitatie uitbesteed aan een marktpartij (vooralsnog inclusief De Bosselaar). Daarnaast zijn er twee zwembaden in eigendom van een vrijwilligersorganisatie, waarvoor de gemeente een exploitatiebijdrage verstrekt.

4.3.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties

Accommodaties moeten invulling geven aan de gemeentelijk beleidsdoelen en passen bij de behoefte in de kernen of gemeente. Echter betekent dit wel dat de gebruiker (vereniging, huurder) in eerste instantie verantwoordelijk is voor de invulling die past bij deze doelstellingen. Als doelstellingen wijzigen, opvattingen over het gebruik van locaties wijzigen, heeft het zoeken naar een passende invulling voor de betreffende accommodaties de prioriteit. We gaan uit van functioneel gebruik met een passende bezetting, wanneer dit niet aan de behoefte voldoet moet gezocht worden naar passende oplossingen.

4.3.7 Financieel kader

Binnensport

De gemeente is financieel verantwoordelijk voor de realisatie, het onderhoud en de exploitatie van de binnensportvoorzieningen. Daarbij zijn de geharmoniseerde maximale tarieven voor eindgebruikers van toepassing.

De gemeente investeert alleen in basissportvoorzieningen. Sportverenigingen zijn vrij om topsport te bedrijven, maar de gemeente investeert niet in benodigde aanpassingen van de accommodaties (zowel binnen als buiten).

Buitensport

De gemeente is financieel verantwoordelijk voor de realisatie, renovatie en het onderhoud van de basisvoorzieningen. Daarnaast geldt een eenmalige bijdrage voor de was- en kleedaccommodaties.

De verenigingen zijn zélf verantwoordelijk voor de losse inrichtingselementen.

De gemeente investeert alleen in basissportvoorzieningen. Sportverenigingen zijn vrij om topsport te bedrijven, maar de gemeente investeert niet in benodigde aanpassingen van de accommodaties (zowel binnen als buiten).

Zwemmen

De gemeente is financieel verantwoordelijk voor investeringen en exploitatie voor zwembaden in eigendom. De financiële verantwoordelijkheid van De Oester en Ons Bad beperkt zich tot exploitatiebijdrage.

CONCEPT

4.4 Cultuur

Waar gaat het over

Onder cultuur wordt verstaan de voorzieningen voor:

- Erfgoed en monumenten
- Musea
- Theater
- Bibliotheek

In het Bestuursakkoord is opgenomen dat het erfgoed gekoesterd wordt evenals het verenigingsleven. Er is de ambitie opgenomen om een breed cultuurbeleid te ontwikkelen dat gericht is op de eigen inwoners en het leggen van verbindingen met toerisme. Dit is vervat in de beleidsnota 'Cultuur- en erfgoednota 2024-2027' met de titel 'De kracht van cultuur en erfgoed benutten'.

4.4.1 Wettelijk kader

De gemeente is verantwoordelijk voor het lokale kunst- en cultuurbeleid waaronder accommodaties kunnen vallen. De accommodatie is niet wettelijk gekaderd zoals dat bijvoorbeeld bij onderwijs het geval is. Voor erfgoed (Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en ander onroerend erfgoed) is de Erfgoedwet van toepassing. Belangrijk aspect in deze wetgeving is de instandhoudingsplicht die geldt voor monumenten. Hiermee is geregeld dat het onderhoud zodanig moet worden bijgehouden dat het behoud gewaarborgd is.

Op dit moment ligt er een voorstel tot wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, waarmee de gemeente een zorgplicht voor de lokale openbare bibliotheekvoorziening krijgt. Op dit moment is de taak nog het bevorderen van bibliotheekvoorzieningen. Na de wijziging moeten gemeente minimaal één volwaardige bibliotheekvestiging in stand houden. Onder een volwaardige bibliotheekvestiging wordt verstaan een fysieke bibliotheek met ten minste 15 uur per week professioneel personeel. Op dit moment voldoet de gemeente aan deze zorgplicht.

4.4.2 Beleidsuitgangspunten

In de Meerjaren beleidsbegroting 2024-2027 komen cultuur en erfgoed terug in de volgende programma's:

- Programma 2: Wonen en leven in Moerdijk, thema Voorzieningen en accommodaties.
- Programma 3: Toerisme en recreatie.
- Programma 4: Ondersteuning voor inwoners die het echt nodig hebben, thema Preventie en Meedoen.

Daarnaast beschikt de gemeente over een Cultuur- en Erfgoednota 2024-2027: de kracht van cultuur en erfgoed benutten. De drie pijlers waar de nota zich op richt zijn: verbinden (sociaal), beleven (economie en toerisme) en behouden (ruimte). Daarnaast staan er in de nota een zestal doelen. Deze zijn:

1. Cultuur- en erfgoedorganisaties dragen bij aan de leefbaarheid in alle kernen.
2. Cultuur en erfgoed dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling en mentale gezondheid van onze inwoners.
3. In iedere kern kunnen inwoners actief en passief deelnemen aan activiteiten op het gebied van cultuur en erfgoed.
4. De inwoners van de gemeente Moerdijk ontlenen een gevoel van trots en identiteit aan kunst, cultuur en erfgoed van Moerdijk.
5. Het bijzondere erfgoed maakt de gemeente aantrekkelijk voor bezoekers.
6. Een aantrekkelijke en betekenisvolle leefomgeving wordt bereikt door behoud te koppelen aan het beleefbaar maken van cultureel erfgoed.

Voor dit beleidskader hanteren we de uitgangspunten zoals die geformuleerd zijn in de nota. De bijdragen aan erfgoed zijn gericht op het behalen van het beoogde doel en zijn niet primair gericht op accommodaties. Als het gaat om accommodaties die een beschermde status hebben (vanuit het Rijk of de gemeente) en eigendom zijn van de gemeente, ligt de focus op het behoud, de benutting en herbestemming ervan.

CONCEPT

De aanwijzing van gemeentelijke monumenten en de regelgeving rondom deze monumenten is vastgelegd in de Erfgoedverordening van de gemeente Moerdijk.

Voor bibliotheekvoorzieningen geldt geen afzonderlijk beleidskader. De gemeente is wel onderdeel van een regionaal convenant met acht gemeenten, gericht op de instandhouding van de bibliotheekvoorziening op grond van de wettelijke verplichtingen.

4.4.3 Rolopvatting gemeente

Erfgoed en monumenten

De gemeente Moerdijk heeft een uitgebreide rolopvatting ten aanzien van erfgoed en monumenten, zoals vastgelegd in hun erfgoedverordening. Hier zijn enkele belangrijke punten:

- Bescherming van erfgoed: De gemeente streeft naar het behoud en de bescherming van zowel roerend als onroerend cultureel erfgoed. Dit omvat monumenten, cultuurgoederen, en archeologische waarden. Vanuit de erfgoedverordening kan de gemeente handhaven wanneer een particuliere eigenaar een accommodatie met een beschermde status verwaarloost of wijzigingen aanbrengt die het erfgoed aantasten.
- Herbestemming van erfgoed: De beste manier om erfgoed te beschermen is door het een functie te geven.
- Integratie in ruimtelijke ordening: Erfgoed wordt steeds meer geïntegreerd in het ruimtelijke beleid, zoals het Omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dit zorgt ervoor dat erfgoed een integraal onderdeel is van de fysieke leefomgeving.
- Cultuurhistorische waardenkaart gemeente Moerdijk: De gemeente neemt gemeentelijke monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten op in deze kaart. De informatie uit het Erfgoedregister gemeente Moerdijk is opgenomen in deze waardenkaart.
- Archeologisch beleid: Er is een specifieke beleidskaart voor archeologische waarden, die zones aangeeft waar archeologisch onderzoek nodig is en beleidsregels verbindt aan deze zones.
- Samenwerking en advies: De gemeente werkt samen met deskundigen en commissies om het erfgoedbeleid te ontwikkelen en te implementeren.

Voor erfgoed en monumenten die de gemeente in eigendom heeft, ziet de gemeente het als haar taak om hieraan een maatschappelijke, toeristische of culturele functie te koppelen[10]. Door erfgoed en monumenten actief te benutten, bijvoorbeeld als ontmoetingsplek of culturele voorziening, draagt de gemeente bij aan de beleving van cultuur en identiteit. Tegelijkertijd geldt dat een duidelijk en passend doel bijdraagt aan het duurzaam behoud en beheer van het erfgoed en de monumenten. Zo wordt voorkomen dat gemeentelijk erfgoed of monumenten leegstaat of in verval raakt, en blijft het betekenisvol voor inwoners en bezoekers.

Voor erfgoed en momenten die dreigen te verdwijnen of in verval raken, is de gemeente bereid actief mee te denken over een passende herbestemming van de functie. Hierbij wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor ondersteuning of financiering via het Brabants Erfgoedfonds, om het behoud van cultureel erfgoed te stimuleren en maatschappelijke functies te faciliteren.

De gemeente onderscheidt zich op erfgoedgebied door een nog bijna intact stelsel van vestingen en forten.

Musea

De gemeente hecht waarde aan het openbaar toegankelijk maken van het roerend erfgoed van Moerdijk voor inwoners en bezoekers. Om dit te realiseren zijn geschikte accommodaties nodig, zoals musea of tentoonstellingsruimten. Vanuit deze doelstelling wil de gemeente bijdragen aan de huisvestingslasten van musea via een subsidieregeling, die momenteel in ontwikkeling is. Deze regeling heeft als doel het behoud en de presentatie van roerend erfgoed te ondersteunen en de toegankelijkheid voor het publiek te vergroten.

[10] Voor de monumenten waar dit specifiek voor geldt is dit: Bezoekerscentrum Mauritshuis, Stadhuis Klundert, Kruithuis Utrecht, Kruithuis Friesland, Kruithuis 1884, bunkers op bastion Gelderland en Overijssel. Dit geldt ook voor Fort de Hel.

CONCEPT

Op dit moment zijn drie van de vier musea in Moerdijk eigendom van de gemeente. Vrijwilligersorganisaties waaronder heemkundekringen zijn verantwoordelijk voor de exploitatie. Dit geldt niet voor het Bezoekerscentrum Mauritshuis, hier is de gemeente verantwoordelijk voor de exploitatie.

Met de nieuwe subsidieregeling die momenteel in ontwikkeling is, kunnen mogelijk meer musea ontstaan vanuit heemkundekringen. Naast deze nieuwe regeling ontvangen de heemkundekringen momenteel al een subsidie van de gemeente, die losstaat van de huisvestingskosten en gericht is op hun activiteiten en behoud van collectie.

Theater

Theater De Schuur is in de Cultuur- en Erfgoednota aangemerkt als gemeentelijke theatervoorziening. De gemeente is eigenaar, terwijl de exploitatie wordt uitgevoerd door een vrijwilligersorganisatie. Hiermee krijgt tevens een gemeentelijk monument een maatschappelijke en culturele functie.

Daarnaast worden gemeenschapshuizen en multifunctionele centra (MFC's) ingezet voor culturele activiteiten en voorstellingen. Voor de MFC's De Niervaert en De Parel is vastgelegd dat zij geschikt moeten zijn voor de organisatie van grote evenementen.

Bibliotheek

Binnen cultuur is een speciale plaats voor het bibliotheekwerk. De gemeente ziet bibliotheken als cruciale voorzieningen voor de gemeenschap. Enkele belangrijke aspecten van hun rolopvatting:

- Toegankelijkheid en inclusiviteit: De gemeente streeft ernaar dat bibliotheken toegankelijk zijn voor alle inwoners, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociale status. Dit betekent dat er aandacht is voor fysieke toegankelijkheid, maar ook voor het aanbod van materialen en activiteiten die diverse doelgroepen aanspreken.
- Educatie en ontwikkeling: Bibliotheken worden gezien als centra voor educatie en persoonlijke ontwikkeling. Ze bieden een breed scala aan educatieve programma's, workshops en cursussen die bijdragen aan de levenslange ontwikkeling van inwoners.
- Culturele en sociale functie: Naast het lenen van boeken, vervullen bibliotheken een belangrijke culturele en sociale functie. Ze organiseren evenementen, lezingen en tentoonstellingen die de culturele participatie en sociale cohesie binnen de gemeenschap bevorderen.
- Digitale inclusie: De gemeente erkent het belang van digitale vaardigheden en biedt via de bibliotheken toegang tot computers, internet en digitale leerprogramma's. Dit helpt inwoners om mee te komen in de steeds meer digitale wordende samenleving.
- Samenwerking en netwerken: Bibliotheken werken samen met scholen, culturele instellingen en andere organisaties om een breed en divers aanbod te kunnen bieden. Deze samenwerkingen versterken de rol van de bibliotheek als een centraal punt in de gemeenschap.

Het bibliotheekwerk valt momenteel onder het domein cultuur, maar verschuift steeds meer richting het sociaal domein. De hoofdopdracht ligt immers op het terrein van taal, taalontwikkeling en de aanpak van basisvaardigheden, waarmee de bibliotheek bijdraagt aan brede maatschappelijke opgaven zoals participatie en inclusie.

4.4.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit

In de erfgoed- en cultuurnota heeft de gemeente een doel geformuleerd voor het aantal en de spreiding van cultuurvoorzieningen, namelijk: '*In iedere kern kunnen inwoners actief en passief deelnemen aan activiteiten op het gebied van cultuur en erfgoed. Dit wil ze bereiken door voorzieningen om cultuur en erfgoed te beoefenen en te beleven op peil te houden in de kernen. Daarnaast wil de gemeente meer mogelijkheden scheppen voor grotere voorstellingen in de gemeente en streeft zij naar een culturele voorziening met aantrekkingskracht tot buiten de gemeentegrenzen. De gemeente gaat hierbij uit van gemeentelijk (gefinancierde) accommodaties. Alleen als in de kern onvoldoende gemeentelijke voorzieningen voorhanden zijn, faciliteert de gemeente private accommodaties.*' Dit beleid leidt tot de volgende keuzes:

- Het huidige cultureel voorzieningenniveau in de kernen blijft minimaal op peil.

CONCEPT

- Het handhaven van één gemeentelijke theatervoorziening voor de gehele gemeente en zorgen dat deze toekomstbestendig blijft.
- Het scheppen van meer mogelijkheden voor grotere uitvoeringen en voorstellingen.
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor een onderscheidende bovenlokale culturele voorziening.
- De spreiding van culturele voorzieningen volgt de Omgevingsvisie.

Daarnaast vinden activiteiten plaats in diverse particuliere accommodaties. In het uitvoeringsplan van de cultuurnota is opgenomen om voor Theaterzaal De Borgh met de exploitant afspraken te maken over borging van huisvesting culturele gebruikers.

Voor de uitvoering van het cultuurbeleid wordt gebruik gemaakt van de gemeentelijke accommodaties: gemeenschapshuizen/MFC's, Moerdijkzaal, Theater De Schuur, De Niervaert en De Parel.

Voor Fort Sabina geldt dat in de Cultuur- en Erfgoednota de wens is uitgesproken om hier een buitenpodium/ openluchtpodium te realiseren. Dit moet nog nader onderzocht worden. De gemeente is geen eigenaar maar draagt bij middels een exploitatieovereenkomst met een vrijwillige beheersstichting.

De spreiding van bibliotheekvoorzieningen volgt de Omgevingsvisie. De hoofdvestiging bevindt zich in het gemeentehuis in Zevenbergen. Klundert beschikt over een zelfstandige voorziening, terwijl de bibliotheken in Standdaarbuiten en Fijnaart in scholen zijn ondergebracht. Voor Willemstad wordt onderzocht of de huidige bibliotheek kan worden geïntegreerd in het nieuw te bouwen MFA, zodat deze een bredere functie krijgt.

Bij de inrichting van de bibliotheekvoorzieningen wordt gekeken naar combinaties met ontmoetingsfuncties en schoolbibliotheken, waar dit passend is.

Op dit moment beschikt de gemeente Moerdijk over de musea: Mauritshuis in Willemstad met een interactief bezoekerscentrum en op de zolder Erfgoedmuseum De Heemkundezolder, Museum Zevenbergen, Nationaal Vlasserij- en Suikermuseum Klundert en Watersnoodmuseum Heijningen.

Met het invoeren van de subsidieregeling voor musea kan het mogelijk zijn dat meer heemkundekringen een museum zullen openen, mits zij voldoen aan de voorwaarden van de regeling. Op deze manier spant de gemeente Moerdijk zich in om de huisvesting van heemkundekringen te faciliteren, wat aansluit bij de Cultuur- en Erfgoednota.

4.4.5 Beheer, onderhoud en exploitatie

Erfgoed en monumenten

Voor monumenten die in eigendom van de gemeente zijn, verwijzen we naar het wettelijk kader in paragraaf 4.4.1. Voor monumenten niet in eigendom van de gemeente geldt dat het beheer en de instandhouding ligt bij een private partij. Als dat niet kan of gaat, dan worden deze partijen verwezen naar het Brabants Erfgoedfonds. In principe ziet de gemeente geen rol voor zichzelf als het gaat om eigendom van een monument. De gemeente gaat ook geen gebouwen kopen om deze in stand te houden.

Het in stand houden van religieus vastgoed is een rol van de eigenaar en niet van de gemeente.

Musea

Voor musea in eigendom van de gemeente zijn vrijwilligersorganisaties verantwoordelijk voor de exploitatie. Dit geldt niet voor het Bezoekerscentrum Mauritshuis, hier ligt de exploitatie bij de gemeente.

Theater

Theater De Schuur is de gemeentelijke theatervoorziening, waarvan de exploitatie wordt uitgevoerd door een vrijwilligersorganisatie.

Daarnaast worden gemeenschapshuizen en multifunctionele centra (MFC's) ingezet voor culturele activiteiten en voorstellingen. Voor de gemeenschapshuizen ligt de exploitatie bij vrijwilligersorganisaties. Voor de MFC's De Niervaert en De Parel ligt de exploitatie bij een marktpartij.

CONCEPT

Bibliotheek

Het beheer, de exploitatie en het onderhoud van het bibliotheekwerk zijn geregeld via de subsidieafspraken met de bibliotheekorganisatie. De gemeente treedt voor de vestiging in Zevenbergen op als verhuurder.

4.4.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties

De programmering en inhoudelijke invulling ligt bij de vrijwilligersorganisaties. Er vindt wel aansluiting bij de cultuur- en erfgoednota van de gemeente Moerdijk. Deze nota bevat de kaders en ambities voor de ontwikkeling, versterking en integratie van culturele voorzieningen in de gemeente.

4.4.7 Financieel kader

Belangrijkste gebruikers in het cultuur- en erfgoedveld zijn de verenigingen en stichtingen op het gebied van cultuur en erfgoed. Deze organisaties ontvangen subsidies voor hun werkzaamheden en activiteiten. Vrijwilligersorganisaties maken gebruik van de accommodaties die door de gemeente worden gefaciliteerd.

Culturele instellingen ontvangen subsidie, zoals Stichting Stoffer en Blik (theater De Schuur) en Stichting Fort Sabina voor het voorzien in amateurkunst en professionele theater- en filmvoorstellingen. Naar verwachting zal de nieuwe subsidie (subsidiejaar 2027) voor Theater De Schuur bestaan uit twee onderdelen: een bijdrage voor exploitatie en beheer, en een bijdrage voor het zelf organiseren en uitvoeren van culturele activiteiten. Fort Sabina ontvangt uitsluitend een subsidie voor het zelf organiseren en uitvoeren van culturele activiteiten.

Voor monumenten die in particulier eigendom zijn, verstrekt de gemeente geen financiële bijdragen. Eigenaren worden voor eventuele ondersteuning verwezen naar het Brabants Erfgoedfonds, waar mogelijkheden bestaan voor het aanvragen van een lening ten behoeve van behoud en instandhouding van het monument.

Voor de meeste heemkundekringen geldt dat zij in de toekomst gebruik kunnen maken van de subsidieregeling voor musea, die momenteel in voorbereiding is. Hiervoor moeten zij wel voldoen aan de voorwaarden van deze regeling. Deze voorwaarden hebben betrekking op het beschikken over een museumfunctie. De precieze eisen hiervoor zullen in de subsidieregeling zelf worden opgenomen.

Bij het bibliotheekwerk geldt dat dit voor 90% gefinancierd wordt met gemeentelijke middelen. Huisvesting maakt daar onderdeel vanuit.

CONCEPT

4.5 Onderwijs

Waar gaat het over

Onder onderwijs wordt verstaan de voorzieningen voor:

- Primair onderwijs
- Voortgezet onderwijs

Kinderopvang valt ook onder het cluster Onderwijs omdat vanwege de vorming van kindcentra de huisvesting van kinderopvang gezamenlijk met onderwijsvoorzieningen aan de orde is.

De gemeente zet actief in op het realiseren van toekomstbestendige en passende onderwijsvoorzieningen. Dit krijgt vorm in een meerjarig plan: het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het primair en voortgezet onderwijs. Kinderopvangorganisaties zijn hierbij inhoudelijk betrokken, met het oog op een sterke doorlopende leer- en ontwikkellijn en de integrale ontwikkeling van kindcentra.

4.5.1 Wettelijk kader

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair-, speciaal en voortgezet onderwijs en het faciliteren van bewegingsonderwijs. Deze zorgplicht is vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs (WPO), Wet op expertisecentra (WEC) en de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO).

De gemeente is verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, eerste inrichting en onderwijsleerpakketten, herstel van constructiefouten[11] (bij bouwheerschap gemeente) en herstel en vervanging bij schade door bijzondere omstandigheden. Voor de uitvoering van de zorgplicht ontvangt de gemeente jaarlijks niet geoormerkte middelen vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het schoolbestuur (bevoegd gezag van scholen) is verantwoordelijk voor de instandhouding van het schoolgebouw en daartoe behorende voorzieningen zoals het schoolplein. Taken als het onderhouden, exploiteren en het uitvoeren van aanpassingen zijn belegd bij het schoolbestuur. Voor het in stand houden van de schoolgebouwen ontvangen de schoolbesturen jaarlijks vanuit het Rijk een materiële instandhoudingsvergoeding, onderdeel van de lumpsum. Deze vergoeding wordt gebaseerd op het aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari van het jaar ervoor.

De schoolbesturen zijn juridisch eigenaar van de schoolgebouwen. Als een schoolgebouw niet meer in gebruik is voor het onderwijs dan krijgt de gemeente, op basis van economisch claimrecht, het eigendom van de onroerende zaken.

Wetsvoorstel onderwijshuisvesting (in behandeling, naar verwachting vastgesteld Q1 2026)

Het kabinet werkt aan een wetsvoorstel waarin levensduurverlengde renovatie als maatregel is opgenomen. De (financiële) verantwoordelijkheid hiervan komt bij de gemeente te liggen. Andere punten die in dit wetsvoorstel staan zijn: het verplicht opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (verantwoordelijkheid gemeente) en het vaststellen van een meerjaren onderhoudsplan (verantwoordelijkheid schoolbestuur).

Kinderopvang

De gemeente heeft geen wettelijke verantwoordelijkheden in het huisvesten van kinderopvang. Vanuit het belang van kindcentra voor de ontwikkeling van kinderen, kan de gemeente wel faciliteren in huisvesting van kinderopvang binnen kindcentra (mits daar een passende huurafspraak onder ligt).

[11] Dit is geregeld in de Verordening.

Gemeenten zijn op basis van de Wet kinderopvang wel verantwoordelijk voor toezicht en handhaving in de kinderopvang. De GGD voert dit toezicht uit en adviseert de gemeente. Tevens dragen gemeenten zorg voor de uitvoering en kwaliteitsbewaking van het voor- en vroegschoolse educatiebeleid (WPO, artikel 166).

4.5.2 Beleidsuitgangspunten

De gemeentelijke zorgplicht is verder uitgewerkt in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Moerdijk (hierna: Verordening) (geldend van 24-06-2020 tot en met heden). De Verordening beschrijft onder andere de procedurele afspraken voor voorzieningen in de huisvesting die schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen en de criteria voor het toetsen ervan.

De gemeente Moerdijk heeft momenteel nog geen Integraal Huisvestingsplan (IHP). Daarom loopt er in 2025 een traject om tot een IHP voor Moerdijk te komen. Naar verwachting is eind 2025 een concept gereed voor politieke besluitvorming.

Uitgangspunten zijn:

- Onderwijs- en kinderopvanghuisvesting is per keer maatwerk. De voorkeur ligt bij gezamenlijke huisvesting (kinderopvang en onderwijs in één gebouw). Eerdere haalbaarheidsonderzoeken voor scholen geven richting en zijn vastgesteld (waaronder Zevenbergschen Hoek en Willemstad). Dit is een vorm van nieuw beleid dat met deze vaststelling van kracht is geworden en in dit beleidskader wordt bekrachtigd.
- De gemeente Moerdijk heeft een regisserende rol bij de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC) voor de stimulering van de doorlopende ontwikkeling en de doorlopende (leer)lijn voor kinderen van 0-12 jaar.
- Binnen het IHP in ontwikkeling, is het uitgangspunt om toe te werken naar het vormen van kindcentra waarbij onderwijs en opvang samenwerken aan doorgaande ontwikkellijnen voor kinderen. Dit wordt verder vormgegeven in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). De LEA beschrijft en vormt het lokale beleid met betrekking tot de ontwikkeling van de lokale jeugd van 0 tot 27 jaar.

Bij de ontwikkeling van eerdere MFA's is een aantal beleidsuitgangspunten aangehouden. Conform eerdere besluiten vormen deze uitgangspunten nu het beleidskader, namelijk het realiseren van voorzieningen waarbij:

- Gestreefd wordt naar een optimaal gebruik van ruimten met een exploitatie die in balans is.
- Sprake is van zo veel mogelijk eenduidigheid en transparantie ten aanzien van huurbeleid, huurtarieven en onderhoud bij gemeentelijke accommodaties (delen van MFA's) zonder afbreuk te doen aan maatwerk. Uiteraard in lijn met een kostprijsdekkende huurprijs.
- Combinaties van nieuwbouw van scholen en gymaccommodaties met andere maatschappelijke voorzieningen wordt nagestreefd (in lijn met streven naar multifunctionaliteit).
- Goede samenwerking met betrokken partijen een randvoorwaarde is.

4.5.3 Rolopvatting gemeente

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs (inclusief bewegingsonderwijs). Voor de uitvoering van de zorgplicht ontvangt de gemeente jaarlijks budget in het gemeentefonds vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Om perspectief te hebben stelt de gemeente een IHP op met een meerjarenperspectief voor de onderwijshuisvestingsprojecten. De investeringen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is worden dan inzichtelijk.

Het bouwheerschap ligt in beginsel bij het betreffende schoolbestuur. Wanneer sprake is van de ontwikkeling van een multifunctionele accommodatie (MFA[12]), waarin naast de school en kinderopvang ook andere maatschappelijke functies worden ondergebracht, dan vindt dit plaats onder leiding en verantwoordelijkheid van de projectmanager(s) van de gemeente. Ook bij renovatie is het betreffende schoolbestuur bouwheer,

[12] Bij de ontwikkeling van een MFA wordt uitgegaan van een constructie op basis van een vereniging van eigenaars (VvE). De gemeente is economisch eigenaar van het gebouw, terwijl het schoolbestuur juridisch eigenaar is van de onderwijscapaciteit. Deze onderwijscapaciteit wordt door de gemeente in gebruik gegeven aan het schoolbestuur.

tenzij er andere maatschappelijke functies bij betrokken zijn of het schoolbestuur om moverende redenen wil afzien van het bouwheerschap en de gemeente bereid is het bouwheerschap op zich te nemen.

4.5.4 Spreiding, kwantiteit en kwaliteit

De spreiding en kwantiteit van onderwijslocaties volgt deels uit de wet. De gemeente kan op basis van lokale ontwikkelingen zoals grootschalige woningbouwprojecten een specifiek beleid maken op de ontwikkeling van nieuwe scholen per kern of regio. De kwantiteit en dus ruimtebehoefte volgt uit de leerling**en**prognose en demografische ontwikkelingen.

De kwaliteit van onderwijshuisvesting (zowel bestaand als nieuw) is geen onderdeel van dit beleidskader en wordt in het IHP in wording verder uitgewerkt.

Overige (beleids)thema's die in het IHP in wording worden uitgewerkt zijn:

- Bouwkundige kwaliteit (conditiemeting) en duurzaamheid.
- Inclusief en passend onderwijs.
- Multifunctionaliteit en flexibiliteit.
- Afspraken over huisvesting van kinderopvang (en andere maatschappelijke partners) vastleggen.

Op grond van artikel 158-161 WPO is de gemeente verantwoordelijk voor voldoende voorschoolse voorzieningen voor doelgroepkinderen. Daarbij worden met de scholen afspraken gemaakt over de doorgaande leerlijn. Binnen de gemeente zijn scholen verbonden met kinderopvang, peutergroepen en voorschoolse educatie binnen kindcentra. Dat willen we graag behouden en versterken.

4.5.5 Beheer, onderhoud en exploitatie

Scholen ontvangen een vergoeding van het Rijk voor de instandhouding van de gebouwen, onderdeel van de lumpsum. De lumpsum is opgebouwd uit een basisbedrag en een bedrag per leerling. Vanuit de wet op het PO en VO zijn schoolbesturen beperkt in de gelegenheid zelf te investeren in het gebouw voor bijvoorbeeld verduurzaming[13]. In het IHP in wording worden gericht afspraken gemaakt over eventuele bijdragen in ontwikkelingen en verduurzaming. Deze afspraken gelden voor kindcentra en ook voor MFA's (het onderwijsdeel daarvan). Daarnaast worden in het IHP huurafspraken voor kinderopvang uitgewerkt (kostprijsdekkende huur).

De kinderopvangorganisatie is zelf verantwoordelijk voor beheer, onderhoud en exploitatie van haar voorzieningen. Wanneer de kinderopvang in een school is gehuisvest, betaalt zij voor beheer, onderhoud en exploitatie een kostprijsdekkende vergoeding.

4.5.6 Programmering en inhoudelijke invulling accommodaties

De ruimtebehoefte voor het onderwijs is continu onderhevig aan de veranderende demografie. Het kan dus voorkomen dat de beschikbare ruimte op de bestaande schoollocaties niet passend ingevuld wordt. De gemeente heeft in dat geval, de mogelijkheid om in overleg met de schoolbesturen te zoeken naar alternatieve invulling van de gebouwen. Ook het schoolbestuur heeft de mogelijkheid ruimtes op een bestaande schoollocatie te verhuren met instemming van het college en in medegebruik te geven zonder instemming. Voorbeeld is waar gewerkt wordt aan de IKC-visie om kinderopvang in de scholen te huisvesten (de doorgaande leerlijn).

4.5.7 Financieel kader

De geldstromen voor investeringen zijn ingevuld volgens de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Moerdijk (2020). In dit beleidskader worden geen afwijkingen opgenomen. Het IHP in wording gaat verder in op de mogelijkheden voor bijdragen, verduurzaming en andere financiële afspraken.

[13] Alleen exploitatiegerichte investeringen met een redelijke terugverdientijd van maximaal 15 jaar en passend binnen de kaders van het onderwijsaccountantsprotocol.

Bijlage 1: Geraadpleegde documenten

- Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed – Gemeente Moerdijk (22 Januari 2022).
- Vastgoednota – Gemeente Moerdijk (Januari 2023).
- Omgevingsvisie gemeente Moerdijk 2040 (14 december 2023).
- Atlas Moerdijk 2040, DNA trends en ontwikkelingen (januari 2023).
- Cultuur- en erfgoednota 2024-2027 gemeente Moerdijk.
- Nadere regel musea Moerdijk (in concept).
- Beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties 2024 (12 april 2024).
- Speelruimteplan 2017 – 2027 (juli 2017).
- Bestuursakkoord Moerdijk 2022-2026, Moerdijk zorg, bouwt en groeit (mei 2022).
- Sportakkoord Moerdijk.
- Scan Mens & Maatschappij.
- Beheerplan gemeentelijk vastgoed 2024 – 2028 (oktober 2023).
- De Moerdijkse ambitie op de sociale basis: 'Samen doen, Samen redzaam en Samenspraak' (januari 2025).
- Visie zwemmen gemeente Moerdijk (2023)

CONCEPT

Bijlage 2: Maatschappelijke accommodaties in eigendom

De lijst is exclusief buitensportaccommodaties.

Referentie	Naam	Eigenaar	Adres	Object status	Functie
PRP-000207	Affuitenloods	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Hofstraat 1A4797 AC Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000164	B.S.O. Willemstad peuterspeelzaal	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Koningin Wilhelminalaan 1D4797 BN Willemsta	Volledig eigendom	Kinderopvang
PRP-000281	Clubhuis voetbal Virtus	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Westrand 34761 PZ Zevenbergen	Volledig eigendom	Buitensport
PRP-000110	Complex - Fort Sabina Henrica	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Fortweg 14794 SC Heijningen	Pacht	Erfgoed + monumenten
PRP-000222	De Parel - MFC	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Prinses Margrietstraat 154793 CB Fijnaart	Volledig eigendom	Ontmoeting
PRP-000218	De Zevensprong - GSH	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Olavstraat 294765 CP Zevenbergschen Hoek	Volledig eigendom	Ontmoeting
PRP-000109	Fort de Hel	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Helsedijk 854797 SJ Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000419	Geschutsopstelling met remise [D] / WO2 munitiebunker	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000232	Gymzaal De Waai	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Kloosterlaan 124772 RA Langeweg	Volledig eigendom	Binnensport
PRP-000235	Gymzaal Droge Mark	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Droge Mark 144761 JB Zevenbergen	Volledig eigendom	Binnensport
PRP-000234	Gymzaal Kerkring	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Kerkring 144797 AB Willemstad	Volledig eigendom	Binnensport
PRP-000231	Gymzaal Klundert	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Prins Willemstraat 1A4791 JN Klundert	Volledig eigendom	Binnensport
PRP-000233	Gymzaal Moerdijk	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Margrietstraat 264782 AH Moerdijk	Volledig eigendom	Binnensport
PRP-000247	Kantine VV Klundert	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Molenvliet 94791 GB Klundert	Volledig eigendom	Buitensport
PRP-000325	Kerkklok Die Overdraghe	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Schanspoort 64791 HC Klundert	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000389	Kruithuis 1884 [EE]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Groenstraat 99994797BA Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000380	Kruithuis Friesland [M]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Jan van Glymesstraat 22a4797AL Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000381	Kruithuis Utrecht [K]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Molenpad 284797 AH Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000486	Landpoort [O]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Landpoort Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000143	Loods	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Stoofdijk 1A4791 SH Klundert	Volledig eigendom	Musea
PRP-000206	Mauritshuis	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Hofstraat 14797 AC Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000144	Muziekkiosk Willemstad	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000145	Muziekkiosk Zevenbergen	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Prins Hendrikstraat 4761AH Zevenbergen	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000022	Nationaal Vlasserij en Suikermuseum	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Stoofdijk 1A4791 SH Klundert	Volledig eigendom	Musea
PRP-000214	Ons Stedeke - GSH	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Kloosterlaan 224772 RA Langeweg	Volledig eigendom	Ontmoeting
PRP-000156	Oudheidkamer Willem van Strijen	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Zuidhaven 174761 CR Zevenbergen	Volledig eigendom	Musea
PRP-000213	Pestalozzihuis - GSH	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Hoge Heijningsedijk 4A4794 AA Heijningen	Volledig eigendom	Ontmoeting
PRP-000377	Schuilplaats WO1 [4]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000420	Schuilplaats WO1 [G]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000382	Schuilplaats WO1 [H]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000490	Schuilplaats WO1 [J]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000383	Schuilplaats WO1 [L]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000429	Schuilplaats WO1 [N]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000423	Schuilplaats WO1 [R]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Steenpad 4797 Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000489	Schuilplaats WO1 [X]	Gemeente Moerdijk / Vastgoed		Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000200	Scouting Den Biggelaar	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Westrand 104761 PZ Zevenbergen	Volledig eigendom	Scouting
PRP-000367	Scouting Klundert	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Niervaartweg 44791 BM Klundert	Volledig eigendom	Scouting
PRP-000204	Speeltuin Westerkwartier	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Prins Willemstraat 724791 JR Klundert	Volledig eigendom	Spelen
PRP-000223	Sportcentrum De Niervaert	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Molenvliet 74791 GB Klundert	Volledig eigendom	Binnensport en ontmoeting
PRP-000236	Sportzaal De Bloemendaal	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Olavstraat 334765 CP Zevenbergschen Hoek	Volledig eigendom	Binnensport
PRP-000230	Stadhuis Klundert	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Stadhuisring 14791 HS Klundert	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000157	Theater De Schuur	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Kerkstraat 234761 CA Zevenbergen	Volledig eigendom	Theater
PRP-000323	Vuurtoren Willemstad	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Lantaarndijk 24797 AN Willemstad	Volledig eigendom	Erfgoed + monumenten
PRP-000202	Waterscouting Matthijs Heldt Groep	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Westrand 124762 PZ Zevenbergen	Volledig eigendom	Scouting
PRP-000296	Zwembad De Bosselaar	Gemeente Moerdijk / Vastgoed	Vaandelweg 14761 BC Zevenbergen	Volledig eigendom	Zwemmen

CONCEPT

ICS
ADVISEURS

De hoogste kwaliteitseisen aan onze dienstverlening. Een goed gebouw begint met het beste idee.

Colofon

Datum: 23 oktober 2025
Auteur(s): Joëlle Wijntjens en Onno Damen

info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27